

Selskabsretlig omstrukturering med henblik på generationsskifte

Speciale fra Cand. Merc. Aud. – studiet, AAU

Lizian Larsen

10-12-2014

Vejleder: Gitte Søgaard

Forord

Dette speciale er udarbejdet som afslutning på kandidatuddannelsen på Cand. Merc. Aud. på Aalborg universitet. Specialet er udarbejdet i perioden fra 10. juni 2014 til den 10. december 2014. De overordnede emner for specialet er omstrukturering og selskabsret. Specialet omfatter en gennemgang af de fire omstruktureringsmodeller: Majoritetsoverdragelse, virksomhedsoverdragelse, spaltning og fusion. Formålet med dette speciale er at opnå en bredere viden omkring de selskabsretlige regler, i forbindelse med omstrukturering, i forhold til generationsskifte, da der er sket en del ændringer i selskabsloven indenfor en årrække. Målgruppen for dette speciale, er som udgangspunkt vejleder og censor, samt andre, der har interesse i omstruktureringer i forhold til generationsskifte, derfor formodes der, at nogle begreber er kendt af læseren.

Pandrup den 10. december 2014

Lizian Larsen

Indholdsfortegnelse

Summary	7
1.0 Indledning.....	9
1.2 Problemformulering.....	10
1.3 Afgrænsning	11
1.4 Metode.....	12
1.5 Anvendte forkortelser	13
1.6 Opgavestruktur.	14
2.0 Generelt om omstrukturering og generationsskifte	15
3.0 Omstruktureringsmodeller	16
3.0.1 Debitorskifte.....	16
3.0.2 Universalsuccession	16
3.1 Majoritetsoverdragelse	17
3.1.1 Selskabsretlige regler ved majoritetsoverdragelse.....	17
3.1.1.1 Apportindskud.....	17
3.1.2 Majoritetsoverdragelsesmuligheder og typer	18
3.1.2.1 Majoritetsoverdragelse og nystiftelse af selskabet	19
3.1.2.2 Majoritetsoverdragelse mellem allerede eksisterende selskaber	20
3.1.3 Procedurekrav ved kapitalforhøjelser.....	21
3.1.4 Dokumenter ved majoritetsoverdragelse	22
3.1.4.1 Stiftelsesdokument	22

Selskabsretlig omstrukturering med henblik på generationsskifte
Lizian Larsen

3.1.4.2 Vurderingsberetning	23
3.1.4.3 Åbningsbalance	24
3.1.5 Anmeldelse.....	24
3.2 Virksomhedsoverdragelse	25
3.2.1 Selskabsretlige regler i forbindelse med virksomhedsoverdragelse	25
3.3 Fusion	28
3.3.1 Selskabsretlige regler	28
3.3.2 Fusionsmuligheder og typer.....	29
3.3.2.1 Uegentlig fusion(absorption)	29
3.3.2.2 Egentlig fusion(kombination).....	30
3.3.3 Vandret, lodret og omvendt lodret fusion.....	31
3.3.3.1 Vandret fusion.....	31
3.3.3.2 Lodret og omvendt fusion.....	31
3.4 Spaltning.....	32
3.4.1 Selskabsretlige regler	32
3.4.2 Spaltningsmuligheder og typer	33
3.4.2.1 Uegentlig spaltning	33
3.4.2.2 Egentlig spaltning	35
3.4.3 Fusionen og spaltnings gennemførelse	36
3.4.3.1 Plan for fusion/spaltning.....	37
3.4.3.2 Fusions/spaltningsredegørelse	39

3.4.3.3 Mellembalance.....	40
3.4.3.4 Vurderingsberetning om apportindskud	41
3.4.3.5 Vurderingsmandsudtalelse, kreditorerklæring og kreditorernes retsstilling	41
3.4.3.6 Indsendelse af fusions/spaltningsdokumenter til Erhvervsstyrelsen(offentliggøres)	43
3.4.3.7 Beslutning om at gennemføre fusionen/spaltningen	43
3.4.3.7.1 Regler for begge selskaber	43
3.4.3.7.2 Regler for det ophørende selskab(fusion) og det indskydende selskab(spaltning)	46
3.4.3.7.3 Regler for det forsættende selskab(fusion) og modtagende selskab(spaltning)	47
3.4.3.8 Fusionens/spaltningens retsvirkning	47
4.0 Praktiske eksempler	49
4.0.1 Overordnet beskrivelse af virksomheden Jensens' Multiservice A/S	49
4.1 Majoritetsovertagelse - case.....	50
4.1.1 Stiftelsesdokument ved majoritetsoverdragelse	52
4.1.1.1 Vedtægter	53
4.1.2 Vurderingsberetning	56
4.1.3 Åbningsbalance	57
4.1.4 Anmeldelse af JM Holding A/S	57
4.1.5 Retsvirkning for JM Holding A/S.....	58
4.2 Spaltning – case.....	58
4.2.1 Selskabsretlig gennemførelse af uegentlig spaltning.....	60
4.2.1.1 Spaltningsplan	60

4.2.2 Spaltningsredegørelse.....	62
4.2.3 Mellembalance for Jensens Multiservice A/S	63
4.2.4 Vurderingsberetning om apportindskud	64
4.2.5 Vurderingsmandsudtalelse	64
4.2.6 Kreditorerklæring.....	66
4.2.7 Indsendelse af spaltningsdokumenter til Erhvervsstyrelsen	67
4.2.8 Beslutning om at gennemføre spaltningen.....	67
4.2.9 Spaltningen retsvirkning	68
4.3 Virksomhedsoverdragelse – case.....	69
4.3.1 Inden virksomhedsoverdragelsen	71
4.3.2 Vurderingsberetning for Jensen Multiservice A/S	71
4.3.3 Åbningsbalance for Jensens Multiservice Drift A/S	72
4.3.4 Gennemførelsen af virksomhedsoverdragelsen	72
4.3.5 Efter virksomhedsoverdragelse	72
4.4 Fusion – case	73
4.4.1 Selskabsretlig gennemførelse af fusionen	75
4.4.2 Fusionsplan	75
4.4.3 Fusionsredegørelse	75
4.4.4 Mellembalance.....	76
4.4.5 Vurderingsberetning om apportindskud	76
4.4.6 Vurderingsmandsudtalelse om fusionsplanen.....	76

4.4.7 Vurderingsmandserklæring om kreditorenes stilling.....	77
4.4.8 Indsendelse af fusionsdokumenterne til Erhvervsstyrelsen(offentliggørelse)	77
4.4.9 Beslutningen om at gennemføre fusionen	77
4.5 Fusionens retsvirkning	78
5.0 Konklusion	79
Litteraturliste	83

Summary

This Thesis has been written as a part of the Master Course in Business Economics and Auditing, Cand. Merc. Aud., at Aalborg University.

This thesis deals with the reorganization of companies in preparation for generational handover. This is always of current interest, because business owners do not often consider that their company at a later time will be a subject to a generational handover.

There is further increased focus on the various options for reorganization, after there recently have come legislative changes that facilitate the administrative burden for the company. It is primarily in the Companies law that has become changes. These changes make it possible to opt out certain documents by formation, fusion and fission. In addition, the new company implemented a number of concessions that make it easier to form a company.

The above subject has been addressed in the thesis by answering the following question:

How and after which rules in the Company law, can companies be reorganized in order for a generational handover?

The purpose of this thesis is therefore to examine under which rules a company can reorganize in relative to a later generational handover. This thesis will be based on Danish legislation ruling until 1. December 2014. The thesis will reflect a theoretical and analytical view. The theory will be based on existing Danish legislation, but it will also be based on educational books etc. whenever it is relevant.

To answer the question, I have first described something about general reorganization and generational handover to describe some of the motives to reorganization and generational handover.

Subsequently, I have examined the four corporate reorganizing models: Majority transfer, Business transfer, Fusion and Fission. In Company law reorganization shall follow the Company regulations, when concerning Majority transfer, Business transfer, Fusion and Fission.

Majority transfer and Business transfer is not regulated in a certain law, but is regulated in the company law by among others the non-cash contribution. Contrast is Fusion and Fission regulated in their own chapter within company law.

One of the key concepts in reorganization is Universal Succession. In Universal Succession all rights and obligations are transferred to the receiving company. This takes place in Majority transfer, Fusion and Fission, but not in Business transfer. The reason for this is: In Fusion and Fission it is written in the law, that the transfers can be carried out without creditors' consent. In Majority transfer is it still the same company, just with a holding company above, so the creditor should not be queried. It is another matter with Business transfer, here is created a company under the original company, this requires that all creditors be queried, because it is an owner change.

Another key is who receives the remuneration. In Majority transfer, it is the shareholder that gets the remuneration, while at Business transfer it is the transferring company that gets the remuneration. It is another thing with Fusion and Fission, because they are subject to Universal succession; the remuneration goes to the discontinuing company shareholders. Because of the universal succession it is necessary to have some regulation, so the shareholders and creditors do not get cheated.

In order to translate the theory into practice, I have used a fictitious company Jensens Multiservice A/S which is facing a generational handover in the near future. In preparation for the reorganization, the individual reorganization models, including Majority transfer, Business transfer, Fission and Fusion is discussed in relation to the fictitious company.

The conclusion of the thesis makes it obvious, that which reorganizations model the shareholder decide to use, that depends on the specific situation and the future plans the shareholder has for the company. It can therefore be concluded that the company should choose the reorganization model that is best in their specific situation. The right model depends on the company participant's wishes and needs, because the existing laws contain a lot of opportunities.

This thesis cannot stand alone, because in reorganizing there is also the tax regulation to take account of.

1.0 Indledning

I Danmark, er erhvervsstrukturen karakteriseret ved et stort antal små og mellemstore virksomheder. Uanset om virksomhederne er personligt ejede eller organiseret i selskabsform, vil ejerne af virksomhederne, på et tidspunkt komme til at tage stilling til generationsskifte. En rapport viser, at over 23.000 virksomheder vil stå overfor et generationsskifte indenfor 10 år¹.

Generationsskifte er et vidt begreb, men i dette speciale, skal det ses som en virksomhed, der skifter ejer nu, eller som en løbende overgang med adskillige transaktioner.

Når en virksomhed bliver etableret, er det sjældent at ejeren tager stilling til, hvorvidt en virksomhed på et senere tidspunkt skal overdrages til et familiemedlem eller til en tredjemand. Derfor kan en omstrukturering af virksomheden nødvendig. Virksomheder har flere omstrukturingsmuligheder at vælge imellem ved et generationsskifte, og ingen virksomheder er ens, derfor er det afgørende for virksomheden, og de involverede parter, at flere omstrukturingsmuligheder analyseres i forhold til, hvad der gavner den enkelte virksomhed i forhold til eksistens på kort og lang sigt. Desuden er generationsskifte en omstændig proces, der kan tage flere år, derfor er det en god ide at forberede generationsskiftet tideligt, eller have en plan for generationsskiftet.

Der er yderligere kommet øget fokus på de forskellige muligheder for omstrukturering, efter der den seneste tid er kommet lovændringer, der letter de administrative byrder for virksomheden. Det er primært indenfor selskabsloven, der er kommet ændringer. Disse ændringer, gør det muligt at fravælge en række dokumenter ved stiftelse, fusion og spaltning. Desuden har den nye selskabslov gennemført en række lempelser, der gør det nemmere at stifte et selskab.

¹ <http://www.igenerationer.dk/aktuelt/boom-generationsskifter-virksomheder>

Der findes mange muligheder for omstrukturering i forhold til generationsskifte, herunder majoritetsoverdragelse, virksomhedsoverdragelse, fusion og spaltning. Hvilken omstruktureringsmodel, der skal anvendes, afhænger af om aktionæren/aktionærerne ønsker at overdrage hele selskabet, eller bare nogle dele deraf, samt hvilken struktur, der tiltaler mest.

Formålet med dette speciale er, at opnå en bedre forståelse for, hvordan de forskellige omstruktureringsmodeller behandles selskabsretlig, og hvordan de anvendes i praksis. Specialet vil indeholde en fiktiv case, for dermed at anvende teorien i praksis.

Dette speciale er skrevet ud fra et selskabsretlig perspektiv, derfor kan det ikke stå alene i forhold til omstrukturering ved generationsskifte, da der er mange regler i skatteretten, der også skal tages med i betragtning.

1.2 Problemformulering

Når en person etablere en virksomhed, er det sjældent at ejeren tager stilling til, at virksomheden senere skal overdrages til et familiemedlem, eller til en tredjemand. En omstrukturering er ofte nødvendig i forbindelse med virksomhedens drift, eller når den skal overdrages. Derfor må enhver virksomhedsejer på et eller andet tidspunkt forholde sig til omstruktureringsmodeller, der kan sikre virksomheden i fremtiden. Det kan være svært for et selskab, at få overblik over de selskabsretlige regler, derfor har dette speciale til formål at give en give en klar og tydelig beskrivelse af de selskabsretlige regler, ved de enkelte omstruktureringsmodeller. Dette leder frem til min problemformulering:

Hvordan, og efter hvilke regler i selskabsloven kan selskaber omstruktureres med henblik på generationsskifte?

Formålet med denne afhandling er at redegøre for og vurdere, hvilke omstruktureringsmodeller, en virksomhed kan anvende i forbindelse med generationsskifte og analysere, hvilke selskabsretlige konsekvenser og muligheder, de forskellige modeller vil aflede.

For at kunne belyse overstående problemstilling, vil de forskellige omstruktureringsmodeller blive gennemgået. På denne måde, bliver der opnået et veldefineret og grundigt vurderingsgrundlag, som kan benyttes i forbindelse med en gennemførelse af omstrukturering ved generationsskifte.

Omstruktureringsmodellerne majoritetsoverdragelse, virksomhedsoverdragelse, fusion og spaltning vil primært blive gennemgået, ud fra en teoretisk synsvinkel, som bliver suppleret med praktiske problemstillinger, for at finde frem til en løsning for en virksomhed i en given situation.

1.3 Afgrænsning

Formålet med specialet er at beskrive og analysere de selskabsretlige konsekvenser, men det er nødvendigt at foretage visse afgrænsninger i forhold til emnet, for på denne måde at holde emnefeltet på et niveau, hvor det er muligt at gå i dybden med emnet, indenfor et begrænset sidetal.

Generelle afgrænsninger

Jeg vil holde hovedvægten af specialet indenfor de selskabsretlige regler, der knytter sig til omstrukturering samt generationsskifte. Der afgrænses fra lovforslag, der er fremsat efter den 1. december 2014.

Desuden vil der i specialet ikke blive lagt vægt på andre selskabsformer end anparts- og aktieselskaber.

I forbindelse med et generationsskifte, findes der flere omstruktureringsmodeller, som kan anvendes, men specialet afgrænser sig kun til at omhandle majoritetsoverdragelse, virksomhedsoverdragelse, fusion og spaltning.

Generationsskifte

Det forudsættes i forbindelse med opgavebesvarelsen, at generationsskiftet foretages i levende live, hvorfor arvelovens regler ikke vil blive behandlet i specialet, samt der bliver afgrænset fra forhold, der vedrører beskatning af personer.

Desuden bliver overdragelse til familie eller nære medarbejdere ikke omtalt specielt i specialet.

Selskabsretlige afgrænsninger

Specialet vil kun omhandle mindre og mellemstore danske aktie- og anpartsselskaber, dog ikke selskaber med særlovgivning, som eks. finansielle virksomheder. Større selskaber og børsnoterede selskaber bliver heller ikke omtalt i specialet, da der ikke sker generationsskifte på samme måde, som i mindre eller mellemstore selskaber. Endvidere vil specialet kun koncentrere sig om danske forhold, og EU reglerne på området vil således ikke blive omtalt. Derfor er det en forudsætning at selskaberne udelukkende er danske og ikke har datterselskaber i udlandet.

Regnskabsmæssige afgrænsninger

Det er ikke i overensstemmelse med specialets problemformulering at bevæge sig ind på det regnskabsmæssige aspekt, derfor er det afgrænset.

1.4 Metode

I dette afsnit, beskrives den valgte metode, der danner baggrunden for udarbejdelsen. Formålet med at klarlægge metoden forud for behandlingen, er at kunne bearbejde og besvare problemstillingen på den måde.

I dette speciale, vil den juridiske metode bestå af en retsdogmatisk analyse, der er med til at løse problemstillingen i problemformuleringen. Det betyder, at alle retskilder, som kan benyttes til at argumentere indenfor det juridiske område, først skal identificeres og herefter beskrives, samt fortolkes, for at kunne beskrive gældende ret på de områder, som opgaven beskæftiger sig med. Arbejdsgangen i den juridiske metode kan således opdeles i en beskrivende, analyserende og en fortolkende del. Når der skal analyseres og fortolkes på et givent regelsæt, så er det nødvendigt at have en forståelse for de karakteristiske begreber, definitioner og hændelser i forhold til lovbestemmelserne. Dette sker gennem det beskrivende

teoriafsnit, hvor der er en gennemgang af selskabsloven i henhold til majoritetsoverdragelse, virksomhedsoverdragelse, fusion og spaltning. I analysen og fortolkningen anvendes de forskellige retskilder i selskabsretten til at fastslå, hvorledes reglen skal forstås, og hvilken betydning et givet problem får. Men samtidig skal analysen og fortolkningen ske ud fra almindelige fortolkningsprincipper, hvilket betyder ud fra en retsdogmatisk fortolkning, at udgangspunktet er lovteksten ud fra en ordlydsfortolkning.

Dette speciale vil tage udgangspunkt i gældende dansk lovgivning, hvilket betyder at de anvendte kilder hovedsagligt vil være sekundære data. De sekundære data vil hovedsageligt bestå af fagbøger, artikler, publikationer og anden relevant litteratur. Ved sekundært data, skal der være fokus på subjektivitet, da forfatterene ofte inddrager egne meninger. Derudover vil der blive gjort brug af relevante love, afgørelser og bekendtgørelser.

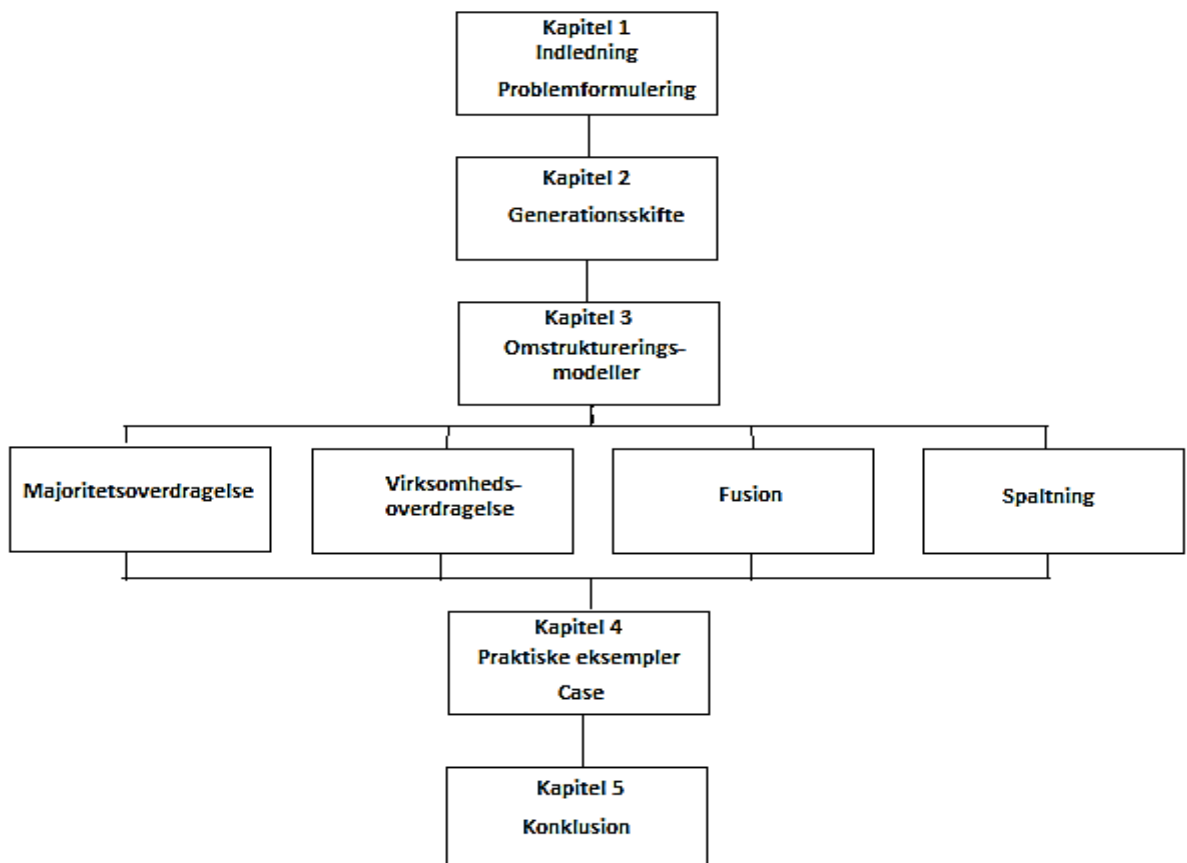
I dette speciale vil der ikke blive udarbejdet delkonklusioner til de enkelte kapitler, da delkonklusioner efter beskrivende kapitler, ofte har en gentagende tendens.

1.5 Anvendte forkortelser

SL	Selskabsloven
ÅRL	Årsregnskabsloven

1.6 Opgavestruktur.

Specialet er opdelt i fem dele, hvor den første del, omhandler de indledende dele af dette speciale. Den anden del omfatter en generel beskrivelse af omstrukturering og generationsskifte, for på denne måde at beskrive nogle af de mest generelle motiver ved omstrukturering og generationsskifte. Den tredje del består af en overordnet teoretisk behandling af de fire omstrukturingsmodeller, der kan anvendes ved omstrukturering af et selskab. Den fjerde del er en analyse af case virksomheder, hvor de aktuelle modeller vil blive anvendt. I specialets femte del, vil jeg afrunde og afslutte med en konklusion. Dette er valgt, for at give et bedre overblik for læseren.

2.0 Generelt om omstrukturering og generationsskifte

Omstrukturering sker ofte i forbindelse med et generationsskifte. Baggrunden for omstrukturering er ofte et ønske fra ejerkredsen, for at opnå den mest optimale selskabsstruktur forud for generationsskiftet. Det er sjældent, at det er nemt at påbegynde et generationsskifte i en virksomhed/selskab, da det kan være en lang og vanskelig proces på grund af de overvejelser og hensyn, der skal undervejs. Det er dog ikke muligt at redegøre for alle de overvejelser, der er ved et generationsskifte, derfor er, der valgt i dette kapitel, kun at fokusere på de mest generelle overvejelser.

Der er hensynet til den ældre generation. For at få et succesfuldt generationsskifte, skal selskabsejeren finde det egentlige formål med generationsskiftet. Selskabsejeren har igennem mange år investeret mange ressourcer i virksomheden, og har et ønske om at prioritere sin tid anderledes ved at trække ned, eller ved at stoppe helt for at bruge tiden på en anden måde. Selskabsejerne vil sandsynligt foretrække at selskabet videreføres, men skal det være til familie, nære medarbejdere eller 3. mand. Desuden er tiden en afgørende faktor, da en god planlægning kan hjælpe med afklare problemerne i forhold til en succesfuld overdragelse. Der er ikke nogen generel tidshorisont for et generationsskifte, da det afhænger af de specifikke forhold i virksomheden, men et generationsskifte, herunder en omstrukturering, kan komme for sent i gang, men ikke for tidligt, hvis det skal være en succes for alle parter.

En anden ting, som der skal tages stilling til, er om forudsætningerne for et generationsskifte er tilstedet. Vil næste generation i familien tage over? Og kan de klare opgaven? Derfor skal selskabsejerne vurdere viljen og evnen hos den nye ejer.

Der er også hensynet til den yngre generation. Her handler det om at få den yngre generation ”klædt på” til at løfte opgaven. Dette betyder, at den yngre generation har muligheden for at få noget erfaring med virksomheden, og evt. skal indgå i virksomhedens ledelse, for på denne måde at blive ordentlig forberedt og instrueret i at lede virksomheden på sigt. Når den yngre generation er en del af virksomheden, få vedkommende også et tillidsforhold til virksomhedens samarbejdspartnere. Et godt tillidsforhold skabes over tid, og er derfor en proces, som er nødvendig for den nye ejer kan drive virksomheden videre bedst muligt.

Derfor er det vigtigt, at de begge finder en fornuftig løsning, der tager højde for begge generationers ønsker og behov, samtidig med de tager hensyn selskabets fremtid.

Det er endvidere ikke nødvendig for selskabsejeren at overdrage hele selskabet og dermed formuen, da det er muligt at ”slanke” selskabet, med hjælp fra omstruktureringsmodeller, i forbindelse med generationsskifte.

3.0 Omstruktureringsmodeller

Som led i et generationsskifte, bør der i den indledende fase overvejes om selskabet har den rette konstruktion for at få et godt generationsskifte. Hvis selskabet ikke har det, så kan der overvejes, om der bør foretages nogle ændringer af selskabsstrukturen, således et kommende generationsskifte kan gøres mere smidigt.

Ved en omstrukturering, skal der også tages højde for, om der sker et debitorskifte, og om selskabet er omfattet af universal succession. Jeg har derfor valgt at beskrive emnerne debitorskifte og universalsuccession inden jeg beskriver omstruktureringsmodellerne; Majoritetsoverdragelse, virksomhedsoverdragelse, fusion og spaltning.

3.0.1 Debitorskifte

Det er en generel retsgrundsætning, at debitorskifte kræver lovhjemmel eller samtykke fra kreditor. På denne måde, kan selskabers forpligtelser i henhold til aftale ikke uden videre overgå til ny debitor. Ved virksomhedsoverdragelse sker der debitorskifte, som kræver samtykke fra kreditor, idet der sker ejerskifte. Hvis ikke, der kan gives samtykke, så er selskabet nødt til at indfri alle forpligtelser.

Da samtlige kreditorer skal give deres samtykke, er det i mange tilfælde umuligt at lave en omstrukturering, derfor giver selskabsretten mulighed for universalsuccession.

3.0.2 Universalsuccession

Universalsuccession er grundlæggende et udtryk for indtræden i en anden parts retsstilling. Grundsætningen i civilretlig succession er, at al ret og pligt overtages af den indtrædende

juridiske person/selskab. Universalsuccession bruges ved fusion og spaltning, og betyder at rettigheder og forpligtelser overgår fra det indskydende selskab, og til det modtagende selskab. Selvom at der sker et debitorskifte ved fusion/spaltning, medfører dette ikke automatisk at gælden forfalder, da der er lovhjemmel for disse former i selskabsloven. I SL § 236(fusion) og SL § 254 står der:

Overdragelserne kan ske uden kreditorernes samtykke.

Denne bestemmelse, i selskabsloven er deklaratorisk, hvilket betyder, at den kan fraviges ved aftale. Dette betyder, at der kan være tale om situationer, hvor selskabet kan være aftaleretligt bundet af at skulle have kreditors samtykke ved en påtænkt fusion/spaltning. Hvis der i en aftale er indført en klausul om en gennemførelse af fusion/spaltning kan medføre enten forfaldsgrund eller medkontrahenten har ret til at opsige en løbende kontrakts forhold med kort varsel².

3.1 Majoritetsoverdragelse

Dette kapitel omhandler de selskabsretlige regler for majoritetsoverdragelse mellem danske selskaber.

3.1.1 Selskabsretlige regler ved majoritetsoverdragelse

Definitioner og lovgrundlag

Majoritetsoverdragelse er ikke omfattet af egne regler i selskabsretten, da der rent selskabsretlig foretages et apportindskud af enkeltaktiver. Reglerne er placeret forskellige steder i selskabsloven, og er afhængig af, om det sker til et eksisterende eller nystiftet selskab.

3.1.1.1 Apportindskud

Apportindskud defineres i SL § 35 som:

”Indskud i andre værdier end kontanter, dvs. apportindskud, skal have en økonomisk værdi og kan ikke bestå i pligt til at udføre et arbejde eller levere en tjenesteydelse.”

² Selskabsret, side 746

Apportindskud kan være materielt, immaterielt og finansielt, hvis blot værdien kan måles i salg til fremmede³. Dette betyder, at apportindskud kan være driftsmidler, rettigheder, værdipapirer etc.

Apportindskud bruges ved indskud af andre værdier end penge, og kan bruges både i forbindelse med stiftelse og kapitalforhøjelse i selskaber.

Apportindskud af enkeltaktiver kan ske på to måder:

1. Majoritetsoverdragelse til nyt selskab. Her anvendes selskabslovens kapitel 3 om stiftelse, da det er stiftelse af selskab ved apportindskud.
2. Majoritetsoverdragelse mellem eksisterende selskaber. Her anvendes selskabslovens kapitel 10 om kapitalforhøjelse ved apportindskud.

3.1.2 Majoritetsoverdragelsesmuligheder og typer

Majoritetsoverdragelse er, når aktierne i et selskab indskydes i et andet selskab, mod vederlaget helt eller delvist er aktier, eller en anden form for ejerskab.

Ved majoritetsoverdragelse, sker der ikke en forringelse af kreditorernes stilling, idet der ikke er tale om et debitorskifte. Kreditorerne beholder deres krav mod det erhvervede selskab, da selskabet forsætter i uændret form, blot med en ny aktionærkreds.

I henhold til omstruktureringsmodeller, som benyttes til generationsskifte, er majoritetsoverdragelse, den mest anvendte⁴. Grunden til dette, er at der etableres et holdingselskab mellem aktionæren og driftsselskabet, hvilket giver mulighed for at opsparer kapital i holdingselskabet uden driftsrisiko, da selskabets overskud kan udloddes skattefrit i holdingselskabet.

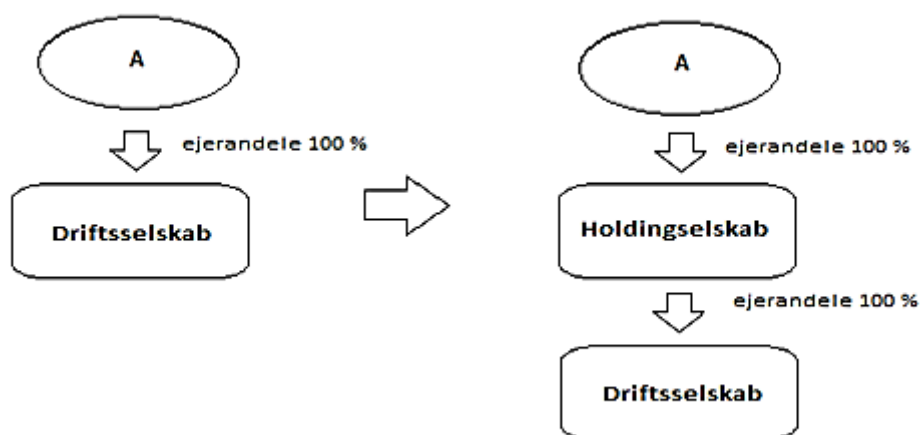
³ Selskabsret, side 231

⁴ Generationsskifte og omstrukturering side 191

Desuden giver et holdingselskab mulighed for at slanke balancen i datterselskabet via udlodning af skattefrit udbytte op til holdingselskabet, og dermed gøre det billigere for tredjemand at købe sig ind i datterselskabet.

3.1.2.1 Majoritetsoverdragelse og nystiftelse af selskabet

Ved majoritetsoverdragelse til nyt selskab forstås, som tidligere nævnt, at der foretages stiftelse af selskab ved apportindsud. Stiftelse af det erhvervende selskab (Holdingselskab) sker efter reglerne i SL § 35. En majoritetsoverdragelse til et nyt selskab, betyder at en aktionær ombytter sine aktier i et selskab med nye aktier i et nyt selskab, der så til gengæld ejer det selskab, som aktionæren tidligere ejede. Denne majoritetsoverdragelse medfører at der etableres et holdingselskab. Holdingselskabet benævnes *det erhvervende selskab* og driftsselskabet benævnes *det erhvervede selskab*.

Figur 1, Majoritetsoverdragelse, egen tilvirkning

Figuren illustrerer en majoritetsoverdragelse, hvor aktionæren A indskyder sit driftsselskab ind i et holdingselskab, mod at aktionæren A modtager aktier i Holdingselskabet.

Ved stiftelse af et nyt selskab, er det reglerne i selskabslovens kapitel 3, §§ 24 – 44, som anvendes. Det er de selskabsretlige betingelse ved stiftelse af et selskab, der bruges, når der stiftes nyt selskab ved apportindsud. Dette betyder, at der skal udarbejdes et

stiftelsesdokument jf. SL §§ 26 og 27. Desuden skal der udarbejdes nogle vedtægter jf. SL §§ 28 og 28, der skal vedlægges stiftelsesdokumentet. Da stiftelsen af det nye selskab sker ved apportindskud, skal der, som tidligere nævnt under apportindskud, udarbejdes en vurderingsberetning jf. SL § 36, stk. 1, og en åbningsbalance for kapitalsselskabet jf. SL § 36, stk. 3. Desuden skal åbningsbalancen være forsynet med en revisionspåtegning, hvis selskabet er underlagt revisionspligt. Endvidere skal åbningsbalancen udarbejdes i henhold til årsregnskabsloven og være uden forbehold. Disse forskellige dokumenter bliver omtalt i afsnit 3.1.4.

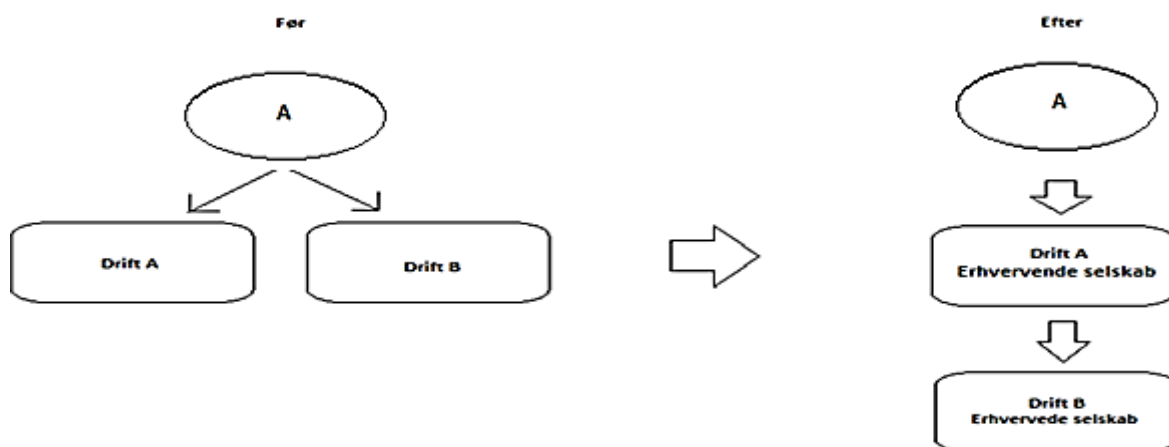
3.1.2.2 Majoritetsoverdragelse mellem allerede eksisterende selskaber

Ved majoritetsoverdragelse mellem allerede eksisterende selskaber forstås, som tidligere nævnt, at der foretages en kapitalforhøjelse med apportindskud. Dette anvendes til, at overdrage et selskab, eller en gren af en virksomhed til et andet selskab. Reglerne for kapitalforhøjelse er beskrevet i SL § 153 – 178.

Ved en majoritetsoverdragelse til eksisterende selskab, med indbetaling af kapitalforhøjelse med apportindskud, er det reglerne i SL § 160, der anvendes. Dette betyder, at der skal udarbejdes en vurderingsberetning jf. SL §§ 36 og 37.

Motivet for at lave en majoritetsoverdragelse mellem eksisterende selskaber, kan være, at de vil etablere en koncernstruktur. Det erhvervede selskab bliver apportindskuddet, og indgår som datter i den nye struktur.

Figuren nedenunder viser et eksempel på, hvorledes to eksisterende selskaber, går sammen i en koncern.

Figur 2; Majoritetsoverdragelse, egen tilvirkning

Figuren illustrerer en majoritetsoverdragelse mellem eksisterende selskaber. I dette tilfælde har aktionæren to selskaber Drift A og B. For at det kan lade sig gøre, skal der foretages en kapitalforhøjelse i det fortsættende selskab, svarende til værdien af de indskudte kapitalandele. Dette betyder, at aktionæren indskyder sine kapitalandele i Drift B til Drift A, og Drift A vederlægger deres kapitalandele i Drift A til aktionæren.

Denne model kan være anvendelig i tilfælde, hvor en aktionær har to eller flere selskaber, som ikke er sambeskattet. Hvis en eller flere af selskaberne giver underskud, og andre giver overskud, kan det være en fordel at blive sambeskattet, idet fremtidige underskud kan anvendes i sambeskatningskredsen.

Generalforsamlingen træffer beslutningen om kapitalforhøjelsen jf. SL § 154, stk. 1. Beslutning om kapitalforhøjelse skal vedtages som en vedtægtsændring, og træffes med det stemmeflertal, der kræves til dette jf. SL § 154, stk. 2. Grundlaget for en vedtagelse af vedtægtsændringer kræver som hovedregel et kvalificeret majoritetsflertal, dvs. minimum 2/3 af de afgivne stemmer, samt 2/3 af generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettiget aktiekapital jf. SL § 106, stk. 1.

Senest 2 uger efter fristen for kapitalandelens indbetaling er udløbet, eller indbetalingen har fundet sted, skal der ske anmeldelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om generalforsamlingens eller ledelsens beslutning jf. SL § 173.

3.1.3 Procedurekrav ved kapitalforhøjelser

Forslaget skal fremlægges for aktionærerne/anpartshaverne senest 2 uger før generalforsamlingen jf. SL § 156, stk. 1. Hvis årsrapporten for sidste årsregnskab ikke skal behandles på samme generalforsamling, så skal der jf. SL § 156, stk. 2 vedlægges:

- *Den seneste godkendte årsrapport,*
- *En beretning fra selskabets centrale ledelsesorgan, som i den udstrækning, det ikke på grund af særlige omstændigheder kan skade selskabet, skal oplyse om begivenheder af væsentlig betydning for selskabets stilling, som er indtruffet efter aflæggelse af årsrapporten, og*

- *En erklæring fra selskabets revisor om det centrale ledelsesorgans beretning, hvis selskabets årsregnskab mv. er omfattet af revisionspligten efter årsregnskabsloven eller anden lovgivning.*

Hvis der er enighed imellem aktionærerne, er det muligt at fravige overstående jf. SL § 156, stk. 3.

3.1.4 Dokumenter ved majoritetsoverdragelse

Ved majoritetsoverdragelse skal der i forbindelse med gennemgang af de selskabsretlige regler udføres forskellige dokumenter.

3.1.4.1 Stiftelsesdokument

Som ved en normal stiftelse af et selskab, skal der udarbejdes et stiftelsesdokument, som skal underskrives af alle stifterne. Dokumentet skal jf. SL § 26 indeholde oplysninger om:

1. *Navn, bopæl og eventuelt cvr-nummer for selskabets stiftere,*
2. *tegningskursen for kapitalandele*
3. *fristerne for tegningen og indbetalingen af kapitalandelene,*
4. *fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have retsvirkning, jf. § 40, stk. 3-5,*
5. *fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have virkning i regnskabsmæssig henseende, jf. § 40, stk. 6, og*
6. *hvorvidt kapitalselskabet skal afholde omkostningerne ved stiftelsen og i bekræftende fald de afståede omkostninger.*

Der er yderligere nogle punkter i SL § 27, hvis der er truffet beslutninger om det, som skal omtales i stiftelsesdokumentet. Disse er⁵:

1. *Særlige stifterfordele,*
2. *stifteraftaler med væsentlig økonomisk forpligtelse for selskabet,*
3. *apportindskud,*
4. *fravalg af revision, hvor dette er tilladt, samt*
5. *den indbetalte del af selskabskapitalen, hvis den ikke betales fuldt ud.*

⁵ Selskabsret, side 198

I henhold til majoritetsoverdragelse, er det 3. punkt, der er vigtigt, da det skal fremgå af stiftelsesdokumenterne, at selskabet i forbindelse med stiftelse skal overtage apportværdier⁶.

Selskabets vedtægter skal indgå i stiftelsesdokumentet. I vedtægterne, gives oplysningerne om selskabets navn, aktie/anpartskapital, regnskabsår, formål, indkaldelse til generalforsamling mv. jf. SL §§ 28 og 29.

Når der bliver lavet en majoritetsoverdragelse mellem eksisterende selskaber, skal beslutningen om kapitalforhøjelse optages i vedtægterne jf. SL § 168.

3.1.4.2 Vurderingsberetning

Når der stiftes eller foretages kapitalforhøjelse ved apportindskud, skal der jf. SL § 36, stk.1 vedhæftes en vurderingsberetning.

En vurderingsberetning skal indeholde⁷:

1. en beskrivelse af hvert indskud
2. oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen
3. angivelse af det vederlag, som er fastsat for overtagelsen, og
4. erklæring om, den ansatte økonomiske værdi mindst svarer til det aftalte vederlag, herunder den eventuelle pålydende værdi af de kapitalandele, der skal udstedes, med tillæg af den eventuelle overkurs.

Det skal være en uvildig, sagkyndig vurderingsmand, der skal udarbejde vurderingsberetning jf. SL § 37. Dette kan være godkendte revisorer.

Vurderingsberetningen må ikke være foretaget mere end 4 uger før, underskrivelse af stiftelsesdokumentet jf. SL § 36, stk. 2, da vurderingsberetningen skal være ajourført. Hvis ikke fristen bliver overholdt, så skal der laves en ny vurdering.

⁶ Selskabsret, side 231

⁷ Selskabsret, side 233

Hvis hele eller dele af selskabskapitalen er indbetalt ved apportindskud, så skal hele selskabskapitalen indbetales 100 % jf. SL § 33, stk. 1, 4. punkt, og indbetalingen skal være fundet sted inden registrering.

Hvis der i forbindelse med stiftelse overtages en bestående virksomhed, så skal vurderingsberetningen indeholde en åbningsbalance for kapitalselskabet jf. SL § 36, stk. 3.

3.1.4.3 Åbningsbalance

En åbningsbalance er en nøjagtig beskrivelse og fordeling af aktiver og passiver. Den skal udarbejdes efter årsregnskabslovens regler, og være uden forbehold. Åbningsbalancen kan ikke ændres, når registreringen og offentliggørelsen er sket, da den er en del af stiftelsesgrundlaget for selskabet⁸.

3.1.5 Anmeldelse

Som tidligere nævnt, skal en kapitalforhøjelse anmeldes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen senest 2 uger efter indbetalingen af kapitalforhøjelsen har fundet sted jf. SL § 173, stk. 1.

Stiftelse af selskab anmeldes Erhvervs- og Selskabsstyrelsen senest 2 uger efter underskrivelse af stiftelsesdokumenterne jf. SL § 40, stk. 1. Retsvirkningen ved apportindskud kan ikke ske senere end anmeldelsen til registrering jf. SL § 40, stk. 5, da der kan være en væsentlig ændring i værdien af de overtagende aktiver fra stiftelsesbeslutningen og frem til det tidspunkt, hvor den får retsvirkning.

⁸ Selskabsret, side 236

3.2 Virksomhedsoverdragelse

Dette kapitel omhandler de selskabsretlige regler for virksomhedsoverdragelse mellem danske selskaber.

De særlige selskabsretlige regler ved en virksomhedsoverdragelse er i overvejende grad baseret på reglerne om apportindskud, som er beskrevet i afsnit 3.1.1.1 ovenfor.

Formålet med virksomhedsoverdragelse kan være et ønske om adskillelse af enkelte forretningsområder for på denne måde at risikoafrænse dele af virksomheden.

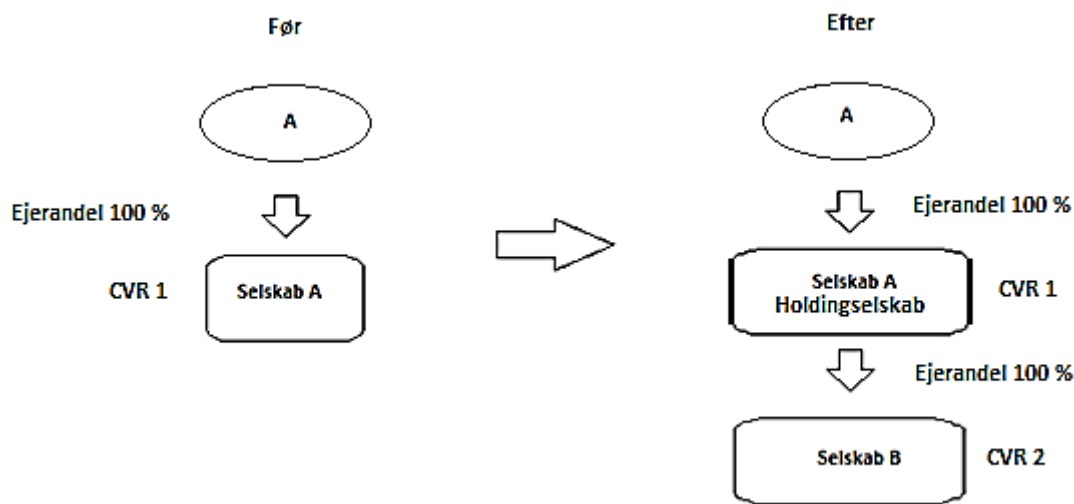
3.2.1 Selskabsretlige regler i forbindelse med virksomhedsoverdragelse

Definitioner, lovgrundlag og typer

Virksomhedsoverdragelse behandles som kapitalforhøjelse ved apportindskud, eller som stiftelse af selskab ved apportindskud. Ved virksomhedsoverdragelse, kan der være tale om hele det indskydende selskabs aktivitet, eller tilførsel af del af selskabets aktivitet(gren).

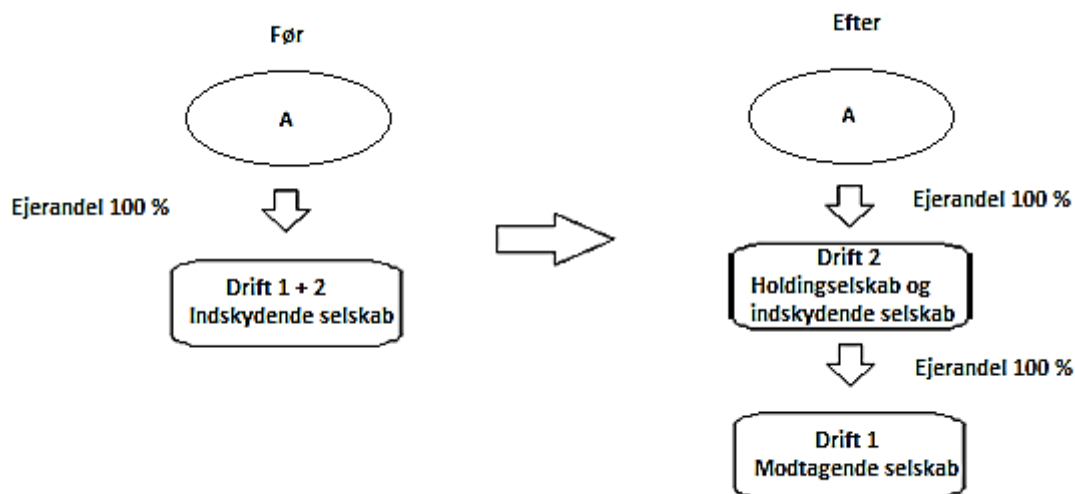
Virksomhedsoverdragelse er en vertikal opsplitning af et selskab, hvor der ved overdragelsen opstår en holdingstruktur, da det er det indskydende selskab, som modtager aktier i det modtagende selskab. På denne måde, adskiller virksomhedsoverdragelse sig fra spaltning, som er en horisontal opsplitning, hvor det er aktionærerne, der modtager vederlaget. Modsat majoritetsoverdragelse, bliver der ved virksomhedsoverdragelse tilført et selskab nedad, og det tidligere selskab får status som holdingselskab, og det nye selskab får status som datterselskab. Desuden minder virksomhedsoverdragelse om uegentlig spaltning, da vederlaget ved virksomhedsoverdragelse gives til det indskydende selskab. Dette betyder, at det modtagende selskab bliver et datterselskab af det indskydende selskab. På denne måde, kan virksomhedsoverdragelse fremstå som et alternativ til majoritetsoverdragelse, da der ved begge modeller opstår et holdingselskab.

Overførsel af aktiviteter fra et selskab til et andet, kræver debitorsamtykke fra samtlige debitorer, da der er tale om debitorskifte. Debitorskifte er omtalt i afsnit 3.0.1. Grunden til, at der ved denne model sker debitorskifte, er at der bliver tilført et selskab nedenunder det oprindelige selskab, hvorved det er et nyt selskab, der overtager forpligtelserne i henhold til kreditorerne. Debitorskifte kræver accept fra kreditorerne, hvis de ikke acceptere, kan de kræve deres fordringer indfriet.

Figur 3, Virksomhedsoverdragelse, egen tilvirkning

Figuren illustrerer en virksomhedsoverdragelse, hvor det nuværende Selskab A indskyder hele aktiviteten til et nyt selskab, Selskab B. Det nuværende Selskab A, vil herefter fungere, som holdingselskab for det nye selskab, Selskab B, og Selskab B bliver datterselskab til Selskab A. Modsat majoritetsoverdragelse, bliver der ikke indskudt et selskab mellem anpartshaveren og det nuværende selskab, men derimod et selskab under det nuværende selskab.

Figur 4, Virksomhedsoverdragelse(virksomhedsgren), egen tilvirkning

Figuren illustrerer en virksomhedsoverdragelse af en virksomhedsgren, hvor det indskydende selskab Drift 1 + 2 indskyder en del af virksomheden til et nyt driftsselskab, Drift 1 (Modtagende selskab) mod vederlag i form af aktier i Drift 1. Hermed er Drift 2 nu holdingselskab for Drift 1, som bliver et datterselskab.

Virksomhedsoverdragelse og majoritetsoverdragelse minder meget om hinanden, både selskabsretlig og skatteretlig, da der i princippet ved begge, er tale om et apportindskud.

Ved apportindskud til nystiftet selskab anvendes reglerne i SL § 35, som er tidligere nævnt under apportindskud afsnit 3.1.1.1, og ved apportindskud mellem eksisterende selskaber dvs. kapitalforhøjelse anvendes SL § 160⁹.

Der henvises derfor til det tidligere afsnit 3.1.2.1 – 3.1.4 under majoritetsoverdragelse, da proceduren og dokumenter for virksomhedsoverdragelse til nystiftet selskab, og virksomhedsoverdragelse mellem eksisterende selskaber, er det samme som for Majoritetsoverdragelse.

⁹ Valg af selskabsform & omstrukturering af selskaber, side 802

3.3 Fusion

Dette kapitel vil indeholde en gennemgang af de selskabsretlige regler indenfor fusion af danske selskaber.

Begrebet fusion er et udtryk for, at to eller flere selskaber sammenlægges og efterfølgende fremstår, som et samlet selskab. Det har ingen betydning, om det forsættende selskab er eksisterende eller nystiftet.

En fusion kan foretages, hvis selskaber ønsker at samle aktiviteter fra flere selskaber til ét selskab. Ønsket om sammenlægning kan udspringe af forskellige situationer. Det kan være, som et led i generationsskifte, eller for at opnå en bedre koncernstruktur internt i koncernen f.eks. ved en fusion af moder- og datter selskab, eller en sammenlægning af datterselskaberne. Et andet motiv, kunne være i henhold til konkurrencesituation, hvor to uafhængige parter ønsker at fusionere, for at gøre fælles front mod markedet. Fusion kan bruges i mange situationer, afhængig af den situation, som selskabet befinder sig i.

3.3.1 Selskabsretlige regler

Definitioner og lovgrundlag

Den selskabsretlige definition af fusion fremgår af selskabslovens § 236: *”Et kapitalsselskab kan efter bestemmelserne i dette kapitel opløses uden likvidation ved overdragelse af kapitalsselskabets aktiver og forpligtelser som helhed til et andet kapitalsselskab mod vederlag til de ophørende kapitalsselskabers kapitalejere, dvs. uegentlig fusion. Det samme gælder, når to eller flere kapitalsselskaber sammensmeltes til et nyt kapitalsselskab, dvs. egentlig fusion”*

De gældende selskabsretlige regler defineres i selskabslovens kapitel 15, § 236 – 253.

En fusion kan foretages uden kreditors samtykke, da fusion er en universalsuccession jf. SL § 236, stk. 1, 3. punktum, hvor der står:

”Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorenes samtykke.”

Det forsættende selskab træder i det ophørende selskabs sted, med al ret og pligt. Se universal succession under afsnit 3.0.1. Dog skal selskabsejerne være opmærksomme på, at en kreditor godt kan lave en klausul i en kontrakt, hvor der står at spaltning er forfaldsgrund, og denne klausul vil gå forud for loven.

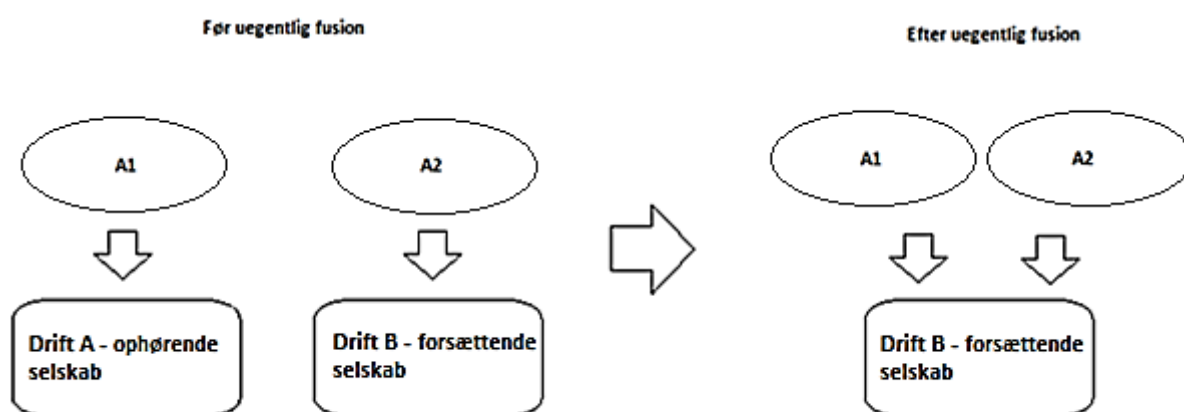
3.3.2 Fusionsmuligheder og typer

Der er ifølge overstående definition to forskellige måder at fusionere selskaber på:

- En uegentlig fusion(absorption)
- En egentlig fusion(kombination)

3.3.2.1 Uegentlig fusion(absorption)

Ved en uegentlig fusion(absorption), er der tale om, at et selskab overdrager alle selskabets aktiver og forpligtelser til et andet selskab, hvorefter det indskydende selskab uden likvidation ophører. Det eksisterende selskab, som også er det forsættende selskab, forsætter efter fusionen. Vederlaget betales til det ophørende selskabs aktionærer, og ikke til det ophørende selskab¹⁰. Vederlaget til aktionærerne i det ophørende selskab kan bestå af aktier, og en kontant udligningssum, dog skal vederlaget fordeles i forhold til ejerforholdet i det ophørende selskab¹¹. Nedenstående figur illustrerer et eksempel på en uegentlig fusion.

Figur 5, uegentlig fusion, egen tilvirkning

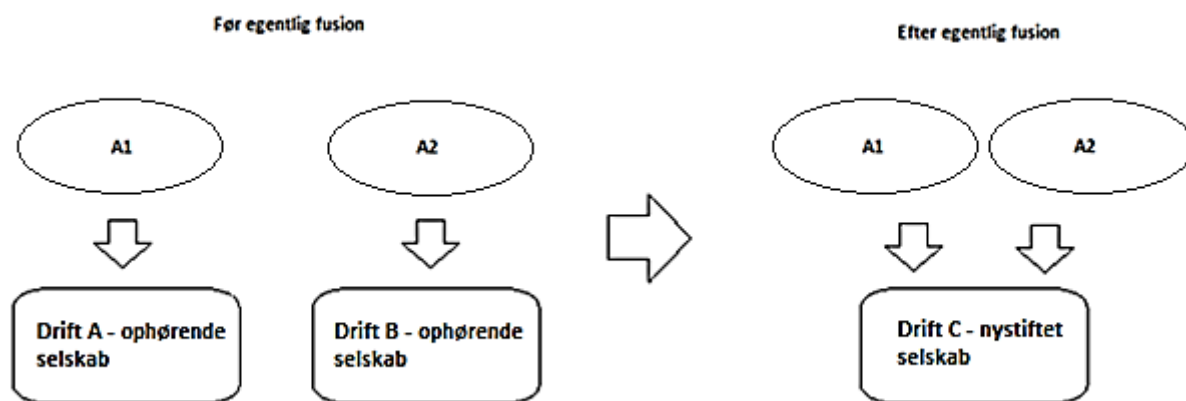
¹⁰ Generationsskifte Omstrukturering, side 658

¹¹ Valg af selskabsform & omstrukturering af selskaber, side 784

Figuren viser en uegentlig fusion, hvor aktionæren i det ophørende selskab Drift A, efter fusionen er aktionærer i det forsættende selskab Drift B, mens aktionæren i Drift B forsat er aktionærer i samme selskab. Det ophørende selskab Drift A ophører uden likvidation, og det forsættende selskab Drift B forsætter efter fusionen. Herefter ejer aktionær A1 og A2 50 % hver af Drift B.

3.3.2.2 Egentlig fusion(kombination)

Ved en egentlig fusion(kombination), er der tale om, at to eller flere selskaber overdrager deres aktiver og forpligtelser, som helhed, til et nystiftet selskab uden likvidation. Der er således to eller flere ophørende selskaber, hvilket er kendetegnet ved en egentlig fusion. Vederlaget betales til de ophørende selskabers aktionærer, og ikke til de ophørende selskaber. Den egentlige fusion bliver illustreret i nedenstående figur.

Figur 6, egentlig fusion, egen tilvirkning

Figuren viser en egentlig fusion, hvor aktionærerne i de ophørende selskaber Drift A og Drift B, efter fusionen er aktionærer i det nye selskab Drift C. De ophørende selskaber Drift A og Drift B ophører uden likvidation, og det nystiftede selskab Drift C forsætter efter fusionen. Herefter ejer aktionær A1 og A2 50 % hver af Drift C.

3.3.3 Vandret, lodret og omvendt lodret fusion

Ved en fusion sondres der desuden mellem en vandret, lodret og omvendt lodret fusion.

3.3.3.1 Vandret fusion

Der foreligger en vandret fusion, når det ikke er en fusion mellem moder- og datterselskaber, men en vandret fusion kan godt have samme ejerkreds. Ligeledes kan en vandret fusion også foregå mellem uafhængige selskaber ved opkøb, eller ved en sammenlægning af flere selskaber. Dette betyder, at en vandret fusion, er en fusion mellem selskaber på samme niveau, som der tidligere er illustreret under uegentlig og egentlig fusion.

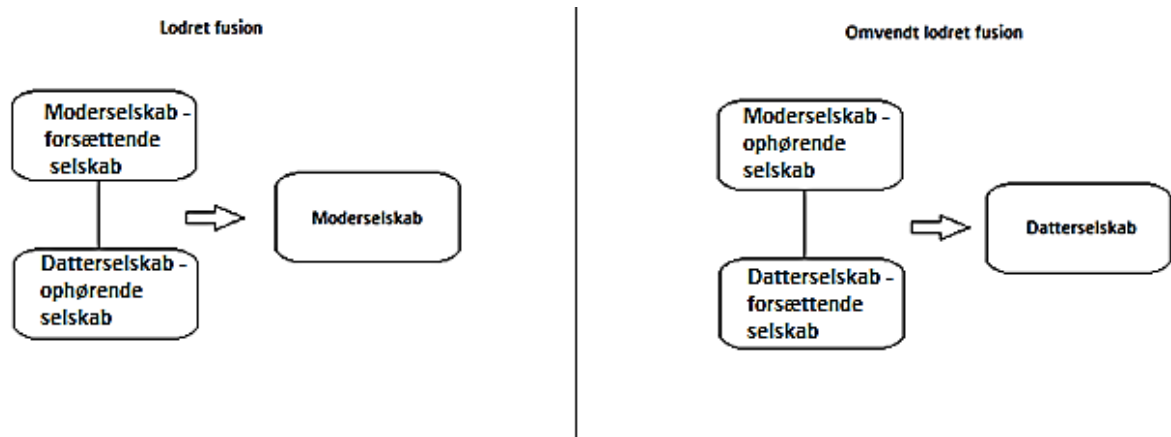
3.3.3.2 Lodret og omvendt lodret fusion

Der foreligger en lodret fusion, når der sker en fusion mellem et moder- og datterselskab i samme koncern. Datterselskabet indskydes i moderselskabet, som det ophørende selskab, og moderselskabet er det forsættende selskab. Selskabsretlig, er der ikke nogen krav til udstedelse af ejerandele, da datterselskabet i forbindelse med fusionen indgår i moderselskabet¹². Bestemmelserne om vandrette fusioner er omtalt i SL § 252. Ved en lodret fusion mellem moder- og datterselskab, må der ikke ydes vederlag til kapitalandelene i det ophørende kapitalselskab, som ejes af de fusionerede kapitalselskaber jf. SL § 250, stk. 3. Derfor skal der kun udformes en kreditorerklæring, for at sikre kreditorerne ved fusionen.

En omvendt lodret fusion, er den modsatte situation, hvor moderselskabet indskydes i datterselskabet og er karakteriseret ved, at moderselskabet er det ophørende selskab, og datterselskabet er det forsættende selskab. I selskabsloven, er der ikke specifikke bestemmelser ang. omvendt lodret fusion, men reglerne vedrørende vandrette fusioner kan bruges, idet der skal udstedes nye ejerandele, da aktionærene ikke tidligere har ejet aktier i datterselskabet¹³.

¹² Generationsskifte og omstrukturering, side 250

¹³ Generationsskifte og omstrukturering, side 251

Figur 7, lodret og omvendt lodret fusion, egen tilvirkning

3.4 Spaltning

Dette kapitel omhandler de selskabsretlige regler for spaltning.

I forhold til de foregående omstruktureringsmodeller adskiller spaltning sig fra dem, da der ikke opstår en holdingstruktur, men at der sker en vandret opdeling af selskabets aktiviteter. Ligeledes vil der i en koncern dannes et søsterselskab.

3.4.1 Selskabsretlige regler

Definitioner og lovgrundlag

Til forskel fra majoritetsoverdragelse/virksomhedsoverdragelse er spaltning omtalt i selskabsloven. Begrebet spaltning er defineret i SL § 254:

”Ved spaltning overdrages aktiver og forpligtelser som helhed til flere bestående eller nye aktie- eller anpartsselskaber, der dannes ved spaltningens gennemførelse mod vederlag til det indskydende kapitalselskabs kapitalejere. Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke”

Ligesom ved fusion, er kreditorerne underlagt universalsuccession, se afsnit 3.0.1, men selskabsejerne skal også her være opmærksomme på, om der er indsat en klausul i deres kontrakter med leverandører ang. spaltning er forfaldsgrund.

Spaltning adskiller sig fra virksomhedsoverdragelse, da det er en horisontal opsplitning, hvor vederlaget tildeles det indskydende selskabs aktionærer, og ikke det indskydende selskab selv¹⁴. Vederlaget til aktionærerne i det indskydende selskab kan bestå af aktier og en kontant udligningssum, dog skal vederlaget fordeles i forhold til ejerforholdet i det indskydende selskab¹⁵.

De gældende selskabsretlige regler defineres i selskabslovens kapitel 15, § 254 – 270.

3.4.2 Spaltningsmuligheder og typer

Spaltning kan som udgangspunkt foretages på to måder:

- Delvis spaltning. Benævnes som grenspaltning eller uegentlig spaltning.
- Fuldstændig spaltning. Benævnes som ophørsspaltning eller egentlig spaltning

3.4.2.1 Uegentlig spaltning

Ved uegentlig spaltning, er det kun en del af det indskydende selskabets aktiver og passiver, der overdrages til en eller flere modtagende selskaber. Disse selskaber kan både være nystiftede eller eksisterende selskaber. Dette betyder, at det indskydende selskab ikke ophører, men overdrager en eller flere af selskabets aktiviteter til den, eller de modtagende selskaber.

Der er flere grunde til at anvende uegentlig spaltning, da det er en hensigtsmæssig omstruktureringsmodel i de situationer, hvor aktiviteter ønskes udskilt i særskilte selskaber. Der er mange motiver, der ligger til grund for spaltning, derfor vil jeg her komme med nogle eksempler på motiver, der ligger til grund for spaltning.

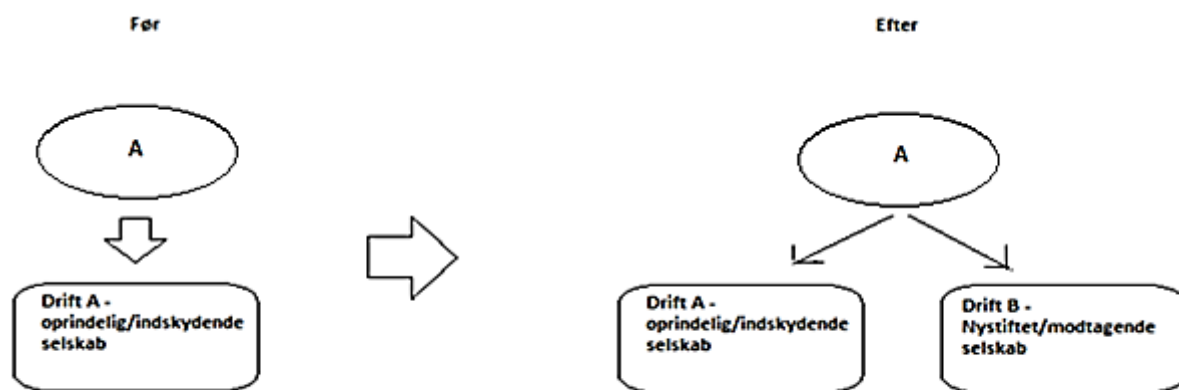
¹⁴ Generationsskifte Omstrukturering, side 658

¹⁵ Valg af selskabsform & omstrukturering af selskaber, side 784

Motiverne, der ligger til grund for spaltning, kan være eliminering af risici, så de risikobetonede aktiviteter ligger i ét selskab. Et andet motiv kunne være i forbindelse med generationsskifte, hvor der er flere arvinger, der ønsker at overtage samme selskab. Der kan også være en anden situation, hvor uegentlig spaltning er aktuel. Det er, hvor ejeren beholder det indskydende aktieselskab med kapitalen, og arvingen overtager driftsaktiviteterne i det modtagende selskab. På denne måde, har arvingen mulighed for at videreføre aktiviteterne, uden at han/hun skal betale for den oparbejdede kapital. På samme måde, kan modellen anvendes, hvis ikke arvingen har økonomi til at overtage hele selskabet. Dvs. arvingen overtager en del af det oprindelige selskab, og oparbejder en kapital til at købe den resterende del af det oprindelige selskab.

Et tredje motiv kunne være uenighed blandt selskabets aktionærer. Dette kan løses ved at spalte selskabet, men kræver dog, at selskabet kan danne to selvstændige forretningsenheder. Dog må der ikke ske forskydning af værdierne mellem de to aktionærer.

En uegentlig spaltning til et nystiftet selskab vil være illustreret således:

Figur 8, Uegentlig spaltning, egen tilvirkning

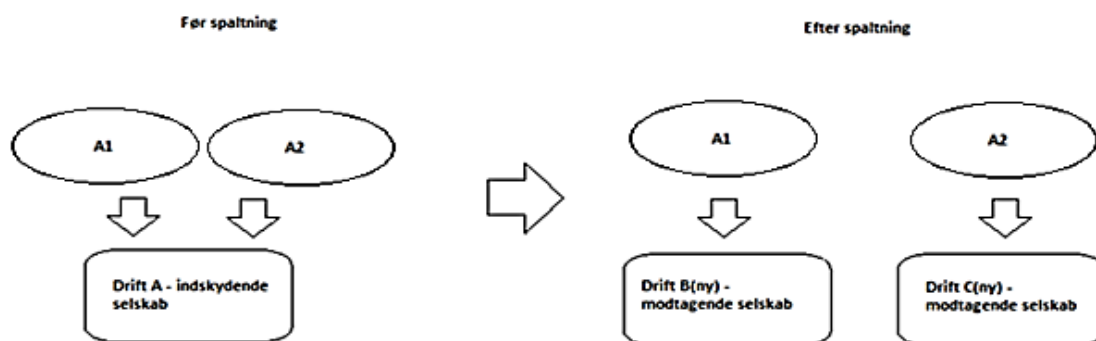
Figuren illustrerer en uegentlig spaltning til et nystiftet selskab. I dette tilfælde, har aktionæren et selskab Drift A. Det oprindelige selskab Drift A indskyder en virksomhedsgren i Drift B, og det nystiftede selskab Drift B modtager en virksomhedsgren fra Drift A.

3.4.2.2 Egentlig spaltning

Egentlig spaltning er en anden form for spaltning. Denne form for spaltning, adskiller sig fra uegentlig spaltning, da det indskydende selskab ophører uden likvidation i forbindelse med spaltningen, og samtlige aktiver overdrages til to eller flere modtagende selskaber, der både kan være nystiftede eller eksisterende selskaber. Hvis der kun er tale om et selskab, er der jf. SL § 236 tale om en fusion¹⁶. Vederlaget betales ikke til det indskydende selskab, men til det indskydende selskabs aktionærer.

Hvis to aktionærer ejer et fælles holdingselskab, men gerne vil have hvert deres eget holdingselskab, så kan en egentlig spaltning være meget anvendelig. Efter en egentlig spaltning kan de hver især beslutte, hvor meget udbytte de vil have ud privat, hvis det er problemet.

Ud fra dette, kan en egentlig spaltning illustreres således, når det er to nystiftede selskaber, der er modtagende selskaber:

Figur 9, Egentlig spaltning, egen tilvirkning

I dette eksempel, er aktionærerne i det indskydende selskab Drift A efter spaltningen aktionærer i de nye selskaber Drift B og C. Efter spaltningen ejer aktionær A1 100 % af Drift B og aktionær A2 ejer 100 % af Drift C.

¹⁶ Valg af selskabsform & omstrukturering af selskaber, side 784

I de efterfølgende afsnit, vil jeg se nærmere på de enkelte selskabsretlige regler, og opgaver for selskabets ledelse i forbindelse med gennemførelse af fusion/spaltning.

3.4.3 Fusionen og spaltningens gennemførelse

I dette afsnit gennemgås de selskabsretlige regler for fusionen, og spaltningens gennemførelse. Da de selskabsretlige regler næsten er ens, er der valgt at behandle proceduren under et, selv om der lovmæssigt er forskelle i selskabsloven. Hvor der berøres regler/betingelser, der kun gælder for fusion henholdsvis spaltning, vil disse blive fremhævet.

Den selskabsretlige procedure består af flere trin jf. nedenstående figur. De enkelte trin vil efterfølgende blive gennemgået. Dog vil vurderingsmandsudtalelsen og kreditorerklæring blive behandlet under et.

Selskabsretlige procedurer	Fusion	Spaltning
Plan for fusion/spaltning	SL § 237	SL § 255
Redegørelse for fusion/spaltning	SL § 238	SL § 256
Mellembalance	SL § 239	SL § 257
Vurderingsberetning om apportindskud	SL § 240	SL § 258
Vurderingsmandsudtalelse	SL § 241	SL § 259
Kreditorerklæring	SL § 242	SL § 260
Kreditorernes anmeldelse om krav	SL § 243	SL § 261
Indsendelse af dokumenter til Erhvervsstyrelsen	SL § 244	SL § 262
Beslutning om gennemførelse	SL §§ 245 – 248	SL §§ 263 – 266
Godtgørelse for urimeligt vederlag	SL § 249	SL § 267
Retsvirkning	SL § 250	SL § 268
Registrering af gennemførelse	SL § 251	SL § 269

Figur 10, Den selskabsretlige procedure, kilde: egen tilvirkning ud fra kapitel 15 i selskabsloven

3.4.3.1 Plan for fusion/spaltning

Kravene til fusions/spaltningsplanen er som tidligere beskrevet i SL § 237(fusion) og SL § 255(spaltning). De fusionerende/spaltende selskabers centrale ledelsesorganer skal i forening oprette og underskrive en fusions/spaltningsplan jf. SL § 237, stk. 1.(fusion) og SL § 255, stk. 1(spaltning). En fusionsplan skal indeholde følgende¹⁷:

1. *Selskabernes navne og eventuelle binavne, herunder om et ophørende kapitalsselskabs navn eller binavn skal indgå som binavn for det forsættende kapitalsselskab,*
2. *kapitalsselskabernes hjemsted,*
3. *vederlaget for kapitalandele i et ophørende kapitalsselskab,*
4. *tidspunktet, fra hvilket de kapitalandele, der eventuelt ydes som vederlag, giver ret til udbytte,*
5. *de rettigheder i det forsættende kapitalsselskab, der tillægges eventuelle indehavere af kapitalandele og gældsbreve med særlige rettigheder i et ophørende kapitalsselskab,*
6. *eventuelle andre foranstaltninger til fordel for indehavere af de i nr. 5 omhandlede kapitalandele og gældsbreve,*
7. *notering af eventuelle kapitalandele, der ydes som vederlag, samt eventuel udlevering af ejerbeviser,*
8. *tidspunktet, fra hvilket et ophørende kapitalsselskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået, jf. stk. 4,*
9. *enhver særlig fordel, der gives medlemmerne af kapitalsselskabets ledelse, og*
10. *udkast til vedtægter, jf. §§ 28 og 29, hvis der ved fusionen dannes et nyt kapitalsselskab.*

En spaltningsplan jf. SL § 255, stk. 3 indeholder næsten samme punkter, som en fusionsplan, dog er der yderligere to punkter i henhold til tilførsel. Det ene punkt er, *en nøjagtig fordeling af aktiver og forpligtelser, som skal overføres eller forbliver i hvert af selskaberne, der deltager i spaltningen*¹⁸. Det andet punkt er, *fordeling af vederlaget, herunder kapitalandele i de modtagende selskaber, til kapitalejerne i det indskydende selskab og kriterierne for denne fordeling*¹⁹.

¹⁷ SL § 237, stk. 3

¹⁸ SL § 255, stk. 3, nr. 3

¹⁹ SL § 255, stk. 3, nr. 5

Disse yderligere punkter ved spaltning skyldes, at det er aktiver og forpligtelser, der helt eller delvist overdrages til et eller flere selskaber, hvorfor det er vigtigt, at spaltningssplanen indeholder en nøjagtig oversigt over, hvilke aktiver og forpligtelser, der overdrages til det/de modtagende selskab/er. Formålet med dette er, at der ikke efterfølgende skal være tvivl om, hvilke aktiver og forpligtelser, der skal henføres til de enkelte selskaber, der deltager i spaltningen.

Til forskel fra fusionsplanen, så skal spaltningssplanen også indeholde en fordeling af vederlaget jf. SL § 255, stk. 3, nr. 5, således at den enkelte kapitalejer meget nøjagtigt kan se, hvad denne får som vederlag for deres kapitalandele i det indskydende selskab.

Hvis spaltningssplanen giver anledning til tvivl om fordelingen af aktiver og forpligtelser, angiver SL § 255, stk. 5(aktiver) og stk. 6(forpligtelser), hvorledes disse skal fordeles.

I det tilfælde, hvor der er aktiver, der ikke er fordelt mellem de modtagende selskaber, og spaltningssplanen ikke løser dette, så fordeles de proportionalt mellem de nettoaktiver, der er tilført i de enkelte selskaber efter spaltningssplanen jf. SL § 255, stk. 5.

Ved ikke fordelte forpligtelser, og hvor spaltningssplanen ikke løser dette, så hæfter hvert af de modtagende selskaber, og evt. forsat bestående selskaber solidarisk for forpligtelsen, dog højest med værdien af den tilførte eller resterende nettoværdi i det enkelte selskab. I det indbyrdes forhold mellem de involverede selskaber, fordeles sådanne forpligtelser proportionalt med tilførselen af nettoaktiver, som er tilført efter spaltningssplanen jf. SL § 255, stk. 6.

En fusions/spaltningssplan skal være underskrevet jf. SL § 237, stk. 4(fusion) og SL § 255, stk. 4(spaltning) senest ved udgangen af det regnskabsår, hvor fusionens/spaltningens regnskabsmæssige virkning skal indgå. Hvis fristen ikke overholdes, så kan planen ikke offentliggøres, og fusionen/spaltningen kan ikke gennemføres.

Selskaber under stiftelse kan indgå i en fusionsplan, dog først fra den dato, hvor stiftelsen finder sted, og selskabet derved overgår til en juridisk person.

Fusions/spaltningsplanen kan dog undlades, hvis der kun deltager anpartsselskaber i fusionen/spaltningen, og anpartshaverne er enige herom jf. SL § 237, stk. 2(fusion) og SL § 255, stk. 2(spaltning). Dog skal der jf. SL § 248, stk. 3(fusion) træffes en række beslutning om en række centrale forhold, som fusionsplanen ellers ville indeholde.

Ved fusion gælder:

1. *Anpartsselskabernes navne og eventuelle binavne, herunder om et ophørende selskabs navn eller binavn skal indgå som binavn for det forsættende selskab.*
2. *Vederlaget for anparterne i et ophørende anpartsselskab.*
3. *Tidspunktet, fra hvilket de anparter, der eventuelt ydes som vederlag, giver ret til udbytte.*
4. *Tidspunktet, fra hvilket et ophørende anpartsselskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses som overgået.*
5. *Vedtægter, jf. §§ 28 og 29, hvis der ved fusionens gennemførelse dannes et nyt anpartsselskab.*

Ved spaltning gælder:

1. *Anpartsselskabernes navne og eventuelle binavne, herunder om det indskydende selskabs navn eller binavn skal indgå som binavn for et modtagende selskab.*
2. *Fordelingen af de dele af aktiver og forpligtelser, som overføres eller forbliver i hvert af anpartsselskaberne, der deltager i spaltningen.*
3. *Vederlaget for anparterne i det indskydende selskab, herunder fordelingen heraf.*
4. *Tidspunktet, fra hvilket de anparter, der eventuelt ydes som vederlag, giver ret til udbytte.*
5. *Tidspunktet, fra hvilket et ophørende anpartsselskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses som overgået.*

Ud over fusionsplanen/spaltningsplanen, så skal bestyrelserne i hvert af de fusionerende/spaltede selskaber udarbejde en skriftlig redegørelse.

3.4.3.2 Fusions/spaltningsredegørelse

En fusions/spaltningsredegørelse skal jf. SL § 238(fusion) og SL § 256(spaltning), udarbejdes skriftligt, af det centrale ledelsesorgan i de involverede selskaber, og har til formål at forklare og

begrunde den påtænkte fusion/spaltning, herunder en eventuel fusions/spaltningsplan. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om, hvorledes vederlaget for kapitalandelene i forbindelse med fusionen/spaltningen er værdifastsat, samt om der har været eventuelle vanskeligheder forbundet med fastsættelsen.

Hvis fusionen/spaltningen kun sker mellem anpartsselskaber, og der er enighed herom, kan anpartshaverne beslutte, at der ikke skal udarbejdes en fusions/spaltningsredegørelse jf. SL § 238, stk. 2(fusion) og SL § 256, stk. 2(spaltning).

3.4.3.3 Mellembalance

Hvis fusions/spaltningsplanen ligger senere end 6 måneder efter sidste årsregnskab for de pågældende selskaber, der deltager i fusionen/spaltningen, så er der et krav om udarbejdelse af en mellembalance for hvert af de selskaber, der deltager i fusionen/spaltningen jf. SL § 239, stk. 1(fusion) og SL § 257, stk. 1(spaltning). Desuden er der et krav om, at mellembalancen ikke må være mere end 3 måneder gammel ved underskrivelsen af fusions/spaltningsplanen. Mellembalancen skal udarbejdes efter årsregnskabslovens regler, og såfremt at selskabet er underlagt revisionspligt, så skal mellembalancen også være revideret. Indholdet af mellembalancen skal være en balance, en beskrivelse af regnskabspraksis, en ledelsespåtegning, en revisorpåtegning(hvis revisionspligt), og de nødvendige noter, der er med til at give det retvisende billede²⁰. Hvis et selskab ikke er omfattet af revisionspligt, så kan generalforsamlingen, eller ledelsen frivilligt beslutte om mellembalancen skal revideres, eller om den blot skal gennemgå et review(udvidet gennemgang). Formålet med mellembalancen er at give kapitalejerne oplysning om, hvorledes selskabet har udviklet sig siden sidste status. I et anpartsselskab kan anpartshaverne frivilligt beslutte, om der skal udarbejdes en mellembalance, selvom den seneste årsrapport ligger mere end 6 måneder forud for underskrivelsen af fusions/spaltningsplanen jf. SL § 239, stk. 4(fusion) og SL § 257, stk. 4(spaltning). Men en ændring i lov nr. 1557 af 21/12 2010, som trådte i kraft 1/3 2011, har gjort det muligt for alle kapitalselskaber, at fravælge udarbejdelsen af mellembalancen. Dog, skal der gives samtykke af samtlige kapitalejere, hvis mellembalancen skal fravælg²¹.

²⁰ Selskabsloven med kommentarer, side 1107

²¹ Selskabsloven med kommentarer, side 1108

3.4.3.4 Vurderingsberetning om apportindskud

Sker der en kapitalforhøjelse i et eksisterende selskab, eller opstår der nye aktieselskaber ved fusion/spaltning, skal der udarbejdes en vurderingsberetning jf. SL § 240, stk. 1(fusion) og SL § 258, stk. 1(spaltning), dog kan dette undlades, hvis der i fusionen/spaltningen kun indgår aktieselskaber jf. SL § 240, stk. 2(fusion) og SL § 255, stk. 2(spaltning). Fravælges vurderingsberetningen om apportindskud, er det en betingelse, at der som minimum bliver udarbejdet en vurderingsmandsudtalelse om fusions/spaltningsplanen. Udpegningen af vurderingsmanden skal ske efter SL § 37, stk. 1, 2 og 3.

Hvis der som led i en fusion/spaltning skal udarbejdes en vurderingsberetning, skal denne som minimum indeholde følgende jf. SL § 240, stk. 3(fusion) og SL § 258, stk. 3(spaltning):

- En beskrivelse af hvert indskud,
- Oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen,
- Angivelse af det fastsatte vederlag, og,
- erklæring om, at den ansatte værdi mindst svarer til det aftalte vederlag, herunder den eventuelle pålydende værdi af de kapitalandele, der skal udstedes, med tillæg af eventuel overkurs.

Vurderingsberetningen må ifølge SL § 240, stk. 4(fusion) og SL § 258, stk. 3(spaltning) ikke være udarbejdet mere end 3 måneder før tidspunktet for fusionens/spaltningens eventuelle vedtagelse. Hvis fristen overskrides, kan fusionen/spaltningen ikke gyldigt vedtages.

3.4.3.5 Vurderingsmandsudtalelse, kreditorerklæring og kreditorernes retsstilling

Ved fusion, bliver reglerne om vurderingsmandsudtalelser og kreditorerklæringer, samt kreditorernes retsstilling behandlet i SL § 241, § 242 og § 243. Ved spaltning bliver reglerne behandlet i SL § 259, § 260 og § 261.

Der skal i hvert af de deltagende selskaber udarbejdes en skriftlig udtalelse om fusions/spaltningsplanen, herunder vederlaget jf. SL § 241, stk. 1, 1. punkt(fusion) og SL § 259, stk. 1, 1. punkt(spaltning). Dog kan kapitalejerne i enighed beslutte at fravælge udarbejdelse af vurderingsmandsudtalelse jf. SL § 241, stk. 1, 3. punkt(fusion) og SL § 259,

stk. 1, 3. punkt(spaltning). Udtalelsen skal udarbejdes af en eller flere uvildige sagkyndige vurderingsmænd for hvert selskab. Vurderingsmændene er underlagt samme regler, som ved apportindskud, som er omtalt i SL § 37, da det er en erklæring med høj grad af sikkerhed. En vurderingsmandsudtalelse skal indeholde følgende jf. SL § 241, stk. 4(fusion) og SL § 259, stk. 4(spaltning):

- *Erklæring om, hvorvidt vederlaget for kapitalandelene i et ophørende selskab er rimeligt og sagligt begrundet.*
- *Angivelse af den eller de fremgangsmåder, der er anvendt ved fastsættelse af vederlaget.*
- *Vurdering af hensigtsmæssigheden af den eller de pågældende fremgangsmåder.*
- *De værdier, som fremgangsmåderne hver især føre frem til.*
- *Den betydning, der må tillægges fremgangsmåderne i forhold til hinanden ved værdiansættelsen.*
- *Har der været særlige vanskeligheder forbundet med værdiansættelsen.*

Derudover, skal vurderingsmændene også afgive en erklæring om, hvorvidt kreditorerne er tilstrækkelig sikret efter fusionen jf. SL § 242, 1. punkt(fusion) og SL § 260, 1. punkt(spaltning), men kapitalejerne kan igen i enighed beslutte, at undlade udarbejdelse af sådan en udtalelse jf. SL § 242, 2. punkt(fusion) og SL § 260, 2. punkt(spaltning). Som hovedregel, er kreditorerne underlagt princippet om universalsuccession, derfor giver en negativ udtalelse fra vurderingsmændene, kreditorerne mulighed for at anmelde deres fordringer til selskabet indenfor 4 uger efter offentliggørelsen af vurderingsmandsudtalelsen om kreditorernes stilling hos Erhvervs og Selskabsstyrelsen. Såfremt der ikke er udarbejdet en vurderingsmandsudtalelse om kreditorernes stilling, har kreditorerne, hvis fordringer er opstået forud for offentliggørelsen, mulighed for at anmelde deres krav senest 4 uger efter fusionen/spaltningen er besluttet, i alle de deltagende selskaber jf. SL § 243(fusion) og SL § 261(spaltning). Dette gælder dog ikke, hvis der er stillet betryggende sikkerhed for en kreditors fordring jf. SL § 243(fusion) og SL § 261(spaltning). Krav, der er forfaldende kan forlanges indfriet, og for anmeldte krav, der ikke er forfalden, kan kræves betryggende sikkerhed i form af en bankgaranti jf. SL § 243, stk. 2(fusion) og SL § 261, stk. 2(spaltning). I de tilfælde, hvor kreditor har ret til at anmelde deres krav til selskabet, kan anmeldelsen om

fusionens/spaltningens gennemførelse efter SL § 251(fusion) og SL § 269(spaltning), først registreres, når fristen på de 4 uger for kreditorernes anmeldelseskrav er udløbet.

3.4.3.6 Indsendelse af fusions/spaltningsdokumenter til Erhvervsstyrelsen(offentliggøres)

Erhvervsstyrelsen skal modtage en kopi af fusions/spaltningsplanen senest 4 uger efter, den er underskrevet jf. SL § 244, stk. 1, 1. punkt(fusion) og SL § 262, stk. 1, 1. punkt(spaltning). Hvis fristen overskrides, kan modtagelsen af fusions/spaltningsplanen ikke offentliggøres, og fusionen/spaltningen kan ikke vedtages jf. SL § 244, stk. 1, 2. punkt(fusion) og SL § 262, stk. 1, 2. punkt(spaltning). Hvis fusions/spaltningsplanen er fravalgt(ApS), skal dette også meddeles til styrelsen, samt oplyse om de deltagende kapitalselskabers navne og cvr-numre jf. SL § 244, stk. 2(fusion) og SL § 262, stk. 2(spaltning). Erklæring vedrørende kreditorernes stilling efter fusionen skal også indsendes til Erhvervsstyrelsen jf. SL § 244, stk. 3(fusion) og SL § 262, stk. 3(spaltning). Det er udelukkende modtagelsen af dokumenterne, og ikke indholdet af dokumenterne, der bliver offentliggjort. Har kreditorerne ret til at anmelde deres krav efter SL § 243(fusion) og SL § 261(spaltning), så skal styrelsens offentliggørelse oplyse herom jf. SL § 244, stk. 2, 2. punkt(fusion) og SL § 262, stk. 5(spaltning).

3.4.3.7 Beslutning om at gennemføre fusionen/spaltningen

Reglerne for gennemførelse af en fusion er behandlet i SL §§ 245 – 248, og reglerne for gennemførelse af en spaltning er behandlet i SL §§ 263 – 266.

Ved en egentlig fusion/spaltning anvendes reglerne om stiftelse og ophør ikke, da fusions/spaltningsplanen har taget de fornødne foranstaltninger for kapitalejere og kreditorer. Desuden bruges reglerne om kapitalforhøjelse ikke ved uegentlige fusioner.

3.4.3.7.1 Regler for begge selskaber

Beslutningen om at gennemfører en fusion/spaltning kan først træffes 4 uger efter offentliggørelsen af modtagelsen af fusions/spaltningsplanen jf. SL § 245, stk.1(fusion) og SL

§ 263, stk. 1(spaltning). Hvis der er offentliggjort en vurderingsmands erklæring senere end fusionsplanen, er det fristen for det seneste offentlighedstidspunkt, der gælder. Grunden til tidsfrist er, at kapitalejerne skal have en mulighed for at vurdere og beregne følgerne af fusionen/spaltningen, og tage stilling til rimeligheden af vederlaget mv.²². Der er en mulighed for anpartsselskaber at fravige 4 ugers reglen, hvis anpartshaverne i enighed har besluttet det. Dog kræver det, at der er udarbejdet en vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling, og konklusionen på denne er vurderet til at være tilstrækkelig sikrede efter fusionen/spaltningen jf. SL § 245, stk. 2(fusion) og SL § 263, stk. 3(spaltning). På denne måde, har anpartsselskaber mulighed for at gennemføre en straksfusion efter SL § 245, stk. 3. På samme måde, har anpartsselskaber mulighed for at gennemføre en straks-spaltning, da der er mulighed for at starte med beslutningen om at gennemføre spaltningen, og derefter anmelde gennemførelsen af spaltningen til Erhvervsstyrelsen. Kreditorer får ikke automatisk besked om, hvornår der træffes beslutning om fusion/spaltning, men hvis de anmoder om herom, skal det oplyses jf. SL § 245, stk. 5(fusion) og SL § 263, stk. 5(spaltning). Der er et krav jf. SL § 245, stk. 6, 1. punkt(fusion) og SL § stk. 6, 1. punkt(spaltning) om at fusionen/spaltningen skal gennemføres i henhold til fusions/spaltningsplanen. Hvis der er ønske om at vedtage fusionen/spaltningen på andre vilkår, end planen beskriver, så skal de deltagende selskabers øverste ledelse udarbejde en ny plan, som skal offentliggøres.

Der er samtidig jf. SL § 245, stk. 7(fusion) og SL § 263, stk. 7(spaltning) krav om en række dokumenter, hvis de er udfærdiget, der skal offentliggøres for kapitalejerne senest 4 uger før, der træffes beslutning om gennemførelsen af fusionen/spaltningen. Dokumenterne er:

1. *Fusions/spaltningsplanen*
2. *Hvert af de bestående deltagende kapitalsselskabers godkendte årsrapporter for de sidste 3 regnskabsår eller den kortere tid, kapitalsselskabet må have bestået.*
3. *Fusions/spaltningsredegørelse.*
4. *Mellembalance.*
5. *Vurderingsberetning om apportindskud.*
6. *Vurderingsmændenes udtalelse om den påtænkte fusion/spaltning, herunder eventuel fusions/spaltningsplan.*

²² Selskabsret, side 763

7. *Vurderingsmændenes erklæring om kreditorenes stilling.*

Disse dokumenter, såfremt de er udarbejdet, skal kapitalejerne have adgang til vederlagsfrit jf. SL § 245, stk. 8(fusion) og SL § 263, stk. 8(spaltning). På denne måde, får kapitalejerne stillet mere information til rådighed, inden den endelige beslutning skal træffes.

På generalforsamlingen, skal det centrale ledelsesorgan i alle de deltagende selskaber oplyse om begivenheder af væsentlig karakter, som er opstået mellem underskrivelsen af fusions/spaltningsplanen og generalforsamlingen jf. SL § 248, stk. 1(fusion) og SL § 266, stk. 1(spaltning).

I det tilfælde, at det kun er anpartsselskaber, som deltager i fusionen/spaltningen, og der ikke er udarbejdet en fusions/spaltningsplan, så skal der tages stilling til følgende forhold jf. SL § 248, stk. 3(fusion) og SL § 266, stk. 3(spaltning).

Ved fusion gælder:

6. *Anpartsselskabernes navne og eventuelle binavne, herunder om et ophørende selskabs navn eller binavn skal indgå som binavn for det forsættende selskab.*
7. *Vederlaget for anparterne i et ophørende anpartsselskab.*
8. *Tidspunktet, fra hvilket de anparter, der eventuelt ydes som vederlag, giver ret til udbytte.*
9. *Tidspunktet, fra hvilket et ophørende anpartsselskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses som overgået.*
10. *Vedtægter, jf. §§ 28 og 29, hvis der ved fusionens gennemførelse dannes et nyt anpartsselskab.*

Ved spaltning gælder:

6. *Anpartsselskabernes navne og eventuelle binavne, herunder om det indskydende selskabs navn eller binavn skal indgå som binavn for et modtagende selskab.*
7. *Fordelingen af de dele af aktiver og forpligtelser, som overføres eller forbliver i hvert af anpartsselskaberne, der deltager i spaltningen.*
8. *Vederlaget for anparterne i det indskydende selskab, herunder fordelingen heraf.*

9. *Tidspunktet, fra hvilket de anparter, der eventuelt ydes som vederlag, giver ret til udbytte.*
10. *Tidspunktet, fra hvilket et ophørende anpartsselskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses som overgået.*
11. *Vedtægter, jf. §§ 28 og 29, hvis der ved spaltningens gennemførelse dannes et nyt anpartsselskab.*

Der skal træffes identiske beslutninger i alle de deltagende anpartsselskaber, ellers bortfalder beslutningen om gennemførelse af fusionen/spaltningen jf. SL § 248, stk. 4(fusion) og SL § 266, stk. 4(spaltning).

3.4.3.7.2 Regler for det ophørende selskab(fusion) og det indskydende selskab(spaltning)

Det ophørende/indskydende selskabs årsrapport være godkendt, senest samtidig med beslutningen om at gennemføre fusionen/spaltningen jf. SL § 245, stk. 4(fusion) og SL § 263, stk. 4(spaltning). Som hovedregel, træffes beslutningen om fusion/spaltning i det ophørende/indskydende selskab af generalforsamlingen jf. SL § 246, stk. 1, 1. punkt(fusion) og SL § 264, stk. 1, 1. punkt(spaltning), men hvis det ophørende selskab indgår fusion med et andet selskab, som ejer mindst 90 % af selskabskapitalen i det ophørende selskab, kan denne beslutning træffes af det centrale ledelsesorgan jf. SL § 246, stk. 2. Dog er der undtagelser til denne regel. Hvis kapitalejere, som ejer mindst 5 % af kapitalen, senest 2 uger efter offentliggørelse af fusions/spaltningsplanen, forlanger at beslutningen træffes på af generalforsamlingen, skal det efterfølges jf. SL § 246, stk. 3, 1. punkt(fusion) og SL § 265, stk. 2(spaltning). Ligeledes kan kapitalejere, der ifølge vedtægterne(SL 89) forlange generalforsamlings beslutning jf. SL § 246, stk. 3, 2. punkt(fusion) og SL § 256, stk. 2. Senest 2 uger efter anmodningen er stillet, skal der indkaldes til generalforsamling jf. SL § 246, stk. 4(fusion) og SL § 265, stk. 3(spaltning). Hvis beslutningen om fusion skal træffes på generalforsamling, så kræves det flertal, der kræves efter SL § 106, at dette sker med dobbelt 2/3 flertal, og i overensstemmelse med de øvrige vedtægter jf. SL § 246, stk. 5(fusion) og SL § 265, stk. 4(spaltning).

Kapitalejerne i de ophørende/indskydende selskaber har mulighed for at kræve godtgørelse fra det forsættende selskab, hvis ikke vederlaget for kapitalandelene er rimeligt og sagligt begrundet. Dog kræver det, at de har taget forbehold herom på generalforsamlingen jf. SL § 249, stk. 1(fusion) og SL § 267, stk. 1(spaltning). En sådan sag skal anlægges senest 2 uger efter fusionen/spaltningen, er besluttet i alle de fusionerede/spaltede selskaber jf. SL § 249, stk. 2(fusion) og SL § 267, stk. 2(spaltning). I det tilfælde, at der er tages forbehold for anlæg af retssag, kan fusionen/spaltningen først gennemføres efter 2 ugers fristen. Dette gælder dog ikke, hvis vurderingsmændene i deres beretning om vederlaget, har fundet det rimelig og sagligt begrundet jf. SL § 249, stk. 3(fusion) og SL § 267, stk. 3(spaltning).

3.4.3.7.3 Regler for det forsættende selskab(fusion) og modtagende selskab(spaltning)

Beslutningen i det forsættende/modtagende selskab træffes af det centrale ledelsesorgan, undtagen, når der skal ske vedtægtsændringer, udover optagelse af det indskydende selskabs navn eller binavn. Ligesom i reglerne for det ophørende/indskydende selskab, kan kapitalejere, der ejer mindst 5 % af kapitalen eller kapitalejere der ifølge vedtægterne(SL 89) kræve at beslutningen bliver taget på generalforsamling jf. SL § 247, stk. 1 og 2(fusion) og SL § 265, stk. 2(spaltning). Der skal ligeledes indkaldes til generalforsamling senest 2 uger efter anmodningen er fremsat jf. SL § 247, stk. 3(fusion) og SL § 267, stk. 2(spaltning). Ligeledes som ved ophørende/indskydende selskaber tages beslutningen på generalforsamlingen efter SL § 106 dvs. dobbelt 2/3 flertal jf. SL § 247, stk. 4(fusion) og SL § 265, stk. 4(spaltning).

3.4.3.8 Fusionens/spaltningens retsvirkning

Gennemførelsen af en fusion/spaltning er først endelig fuldendt i selskabsretlig forstand, når følgende betingelser jf. SL § 250, stk. 1(fusion) og SL § 268, stk. 1(spaltning) er afklaret:

- 1. Fusionen/spaltningen er besluttet i alle de bestående kapitalselskaber, der deltager i fusionen/spaltningen.*
- 2. Kreditorernes krav anmeldt efter § 243(fusion) og § 261(spaltning) er afgjort.*

3. *Kapitalejernes krav om godtgørelse efter § 249(fusion) og § 267(spaltning) er afgjort, eller der er stillet betryggende sikkerhed for kravet. Hvis der er udarbejdet en vurderingsmandsudtalelse om planen, herunder vederlaget, og det i vurderingsmandsudtalelsen antages, at vederlaget er rimeligt og sagligt begrundet, skal vurderingsmændene endvidere have erklæret, at deres udtalelse om vederlaget ikke anfægtes i væsentlig grad. Vurderingsmændene afgør, om sikkerheden er betryggende.*
4. *Betingelserne i stk. 6 om valg af medlemmer til det øverste ledelsesorgan og revisor er opfyldt.*
5. *Der er ansat en direktion, hvis der som led i fusionen/spaltningen opstår nyt/ flere kapitalselskab/er, der skal have en ledelsesmodel, hvor det øverste ledelsesorgan enten er en bestyrelse eller et tilsynsråd, jf. § 111, stk. 1.*

Senest 2 uger efter fusionen/spaltningen er besluttet i alle de deltagende selskaber, skal hvert selskab anmelde det til registrering hos Erhvervsstyrelsen jf. SL § 251, stk. 1, 1. punkt(fusion) og SL § 269, stk. 1, 1. punkt(spaltning). Dog kan det forsættende/modtagende selskab anmelde fusionen på selskabernes vegne jf. SL § 251, stk. 1, 2. punkt(fusion) og SL § 269, stk. 1, 2. punkt(spaltning). Hvis ikke fristen overholdes, mistes beslutningen om gennemførelse, og planen bortfalder. Der skal i forbindelse med denne anmeldelse jf. SL § 251, stk. 1, 3. punkt(fusion) og SL § 269, stk. 1, 3. punkt(spaltning) indsendes følgende dokumenter, som er udarbejdet i helhold til SL § 245, stk. 7, nr. 3-7(fusion) og SL § 263, stk. 7, nr. 3-7(spaltning). Disse er:

3. *Fusions/spaltningsredegørelse.*
4. *Mellembalance.*
5. *Vurderingsberetning om apportindskud.*
6. *Vurderingsmændenes udtalelse om den påtænkte fusion/spaltning, herunder eventuel fusions/spaltningsplan.*
7. *Vurderingsmændenes erklæring om kreditorenes stilling.*

4.0 Praktiske eksempler

I de tidligere afsnit, har jeg foretaget en teoretisk gennemgang af de selskabsretlige regler forbundet med omstruktureringsmodellerne; majoritetsoverdragelse, virksomhedsoverdragelse, fusion og spaltning. I dette afsnit, vil jeg med baggrund i de gennemgåede omstruktureringsmodeller opstille 4 eksempler på generationsskiftesituationer ud fra en fiktiv case, og komme med mulige løsningsforslag til disse.

Eksemplerne vil tage udgangspunkt i let genkendelige situationer fra den virkelige verden. Dog vil der i eksemplerne blive opstillet nogle øvrige forudsætninger, så det er den enkelte omstruktureringsmodel, der bliver fremhævet. Desuden vil analyserne af omstruktureringsmodellernes anvendelighed, hjælpe mig til at svare på min problemformulering, og belyse hvilke problemstillinger, der kan være forbundet med anvendelsen af de forskellige omstruktureringsmodeller.

Formålet med disse praktiske eksempler, er at give læseren et indblik i, hvornår de forskellige omstruktureringsmodeller kan bruges, og hvilke fordele og ulemper, der er ved de forskellige modeller i praksis.

4.0.1 Overordnet beskrivelse af virksomheden Jensens' Multiservice A/S

Casen er opbygget over en fiktiv case-virksomhed, hvor Jens Jensen(JJ) vil have foretaget en omstrukturering af sin virksomhed, som led i et generationsskifte.

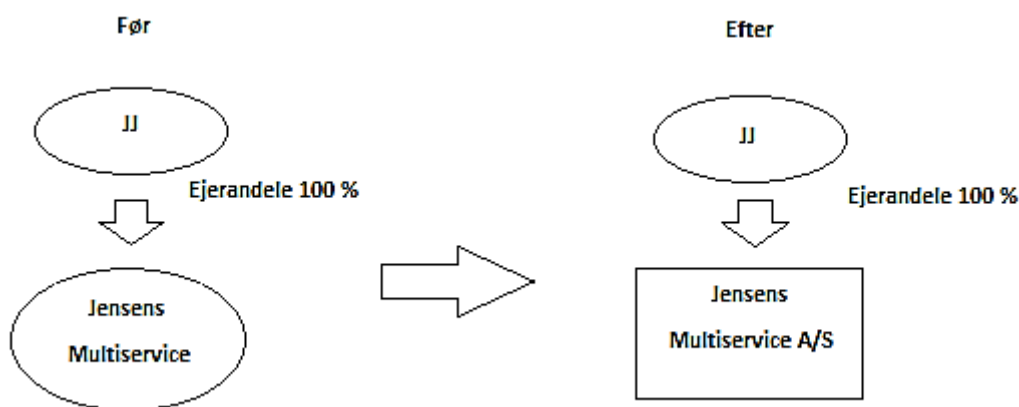
JJ er 58 år, og er uddannet, først som brolægger, og dernæst som tømrer, da han ikke kunne holde til at arbejde indenfor brolæggerfaget på fuld tid. Efter at han i flere år havde arbejdet hos Færdig-Hus, som opførte huse, startede han sin egen virksomhed Jensens Multiservice(JM) i 1980, som løste alle opgaver indenfor snedker- og tømrerfaget. I 1983 begyndte virksomheden også at lave brolægningsopgaver, da han også havde den uddannelse, og der var en efterspørgsel efter det. I 1985 fik han ligeledes en samarbejdsaftale med hans tidligere arbejdsgiver Færdig-Hus, på noget af tømrerarbejdet på deres huse. De første seks år, blev virksomheden drevet i personligt regi, som en enkeltmandsvirksomhed, men da

omfanget at arbejdsopgaver greb om sig, og han skulle udvide med drift- og lagerlokaler(køb af ejendom), valgte JJ at omdanne virksomheden til et aktieselskab.

Omdannelsen til et aktieselskab blev gennemført som en skattefri virksomhedsomdannelse til et nystiftet selskab Jensens Multiservice A/S. JJ modtog ikke kontantvederlæggelse i forbindelse med omdannelsen, men fik tildelt alle aktierne i Jensens Multiservice A/S i bytte for den personlige drevet virksomhed.

Aktieselskabet blev stiftet den 1/1 – 1986 med en selskabskapital på 500.000 kr.

Nedenstående figur illustrerer den foretagne omstrukturering af Jensens Multiservice:

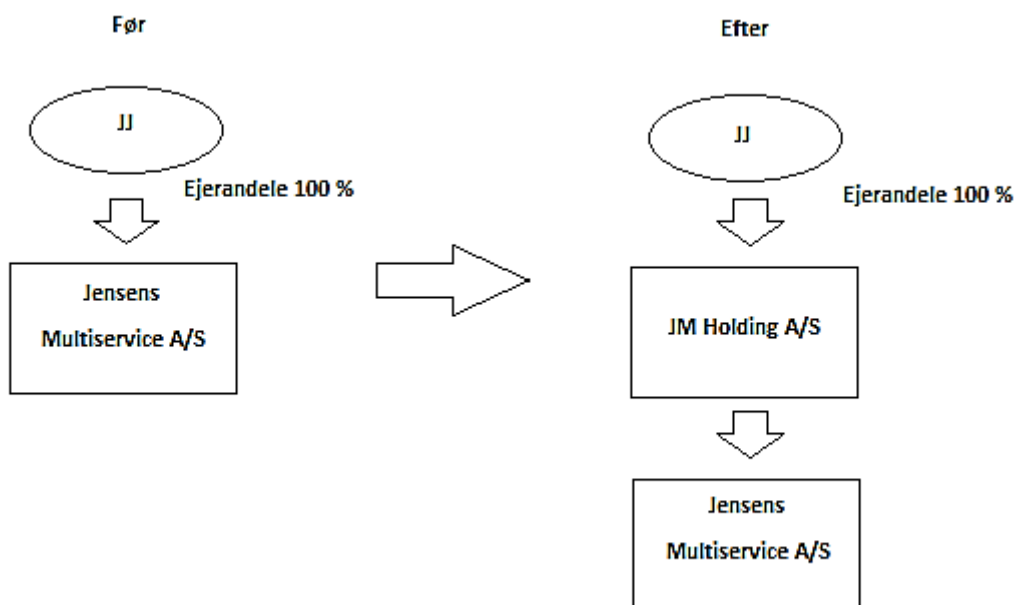
Figur 11, Virksomhedsomdannelse af Jensens Multiservice, egen tilvirkning

4.1 Majoritetsovertagelse - case

Som et led i et fremtidigt generationsskifte, ønsker JJ at etablere et holdingselskab, der giver mulighed for skattefrit udbytte fra driftsselskabet og op til holdingselskabet, for på denne måde at slanke driftsselskabet, så det ikke kræver så meget likviditet ved overtagelse. Dette er vigtigt, da han gerne vil have, at sønnen kan overtage selskabet på sigt, og dermed kan finansiere købet af selskabet, og fremover kan videreføre selskabet på et sundt forretningsgrundlag.

Jens Jensen ønsker at bruge sin nuværende virksomhed, som apportindskud i det nye selskab, dette betyder, at betingelserne for at for at bruge apportindskud er til stede. I dette tilfælde, er der tale om stiftelse af et nyt selskab med en selskabskapital på mindst 500.000 kr.

Dette gøres ved hjælp af en majoritetsoverdragelse med apportindskud. JM Holding A/S bliver det erhvervede selskab, og Jensens Multiservice A/S bliver det erhvervede selskab. Nedenstående figur viser, hvordan virksomheden kommer til at se ud:

Figur 12, Majoritetsoverdragelse af Jensens Multiservice A/S, egen tilvirkning

Jens Jensen laver en majoritetsoverdragelse af Jensens Multiservice A/S, så han skal ikke have kreditorsamtykke, da der ikke sker debitorskifte, alle aktiver og forpligtelser er stadig i Jensens Multiservice A/S.

Da majoritetsoverdragelsen ske ved, at aktionæren(JJ) i det erhvervede selskab indskyder vederlagsaktierne som apportindskud i et nystiftet selskab, skal de selskabsretlige betingelser ved stiftelse af et selskab følges. Dette betyder, at der skal udarbejdes stiftelsesdokument(SL §§ 25 - 27), vedtægter(SL §§ 28 og 29) og vurderingsberetning(SL § 36).

4.1.1 Stiftelsesdokument ved majoritetsoverdragelse

For JM Holding skal der udarbejdes og underskrives et stiftelsesdokument jf. SL §§ 25 – 27. Jeg har lavet et eksempel på, hvordan et stiftelsesdokument for et A/S kan se ud²³.

Stiftelsesdokument for JM Holding A/S

Undertegnede

Jens Jensen
Direktør i Jensens Multiservice A/S
Hobrovej 2
9000 Aalborg

Har dags dato besluttet at stifte et aktieselskab med navnet JM Holding A/S på følgende grundlag:

Indbetalingen af selskabskapitalen sker ved indskud af aktiver i form af aktier i Jensens Multiservice A/S til en værdi af 500.000 kr. til kurs 1000. For så vidt angår værdiansættelsen af de aktiver, der indskydes, henvises til den af revisor udarbejdede vurderingsberetning af 10. januar 2015, som er vedlagt dette stiftelsesdokument.

Stiftelsen skal have retsmæssig virkning fra underskrivelsen af stiftelsesdokumentet dvs. den 10. januar 2015, og regnskabsmæssig virkning fra den 1. januar 2015.

Der gælder indskrænkninger i kapitalandelenes omsættelighed, jf. vedtægternes § 4 om forkøbsret.

De med stiftelsen forbundne omkostninger skal afholdes af selskabet og udgør maksimalt kr. 5.000 + moms. Hertil kommer et stiftelsesgebyr til Erhvervsstyrelsen på 679 kr. for online stiftelse.

²³ Inspireret af <http://www.hulgaardadvokater.dk/371/Stiftelse%20af%20anpartsselskab>, dette gælder for et ApS, men er tilrettet så det passer til et A/S

Som direktion i selskabet er valgt:

Jens Jensen
Hobrovej 2
9000 Aalborg

Som selskabets revisor er valgt:

Revision
Revisorvej 1
9000 Aalborg
CVR: xx xx xx xx

Tegning af anparter sker samtidig med underskrivelsen af dette stiftelsesdokument.

Indbetaling af selskabskapitalen skal ske senest 7 dage efter underskrift af dette dokument.

Vedtægterne vedhæftes stiftelsesdokumentet.

Aalborg den 10. januar 2015

Som stifter og tegner af nom. Kr. 500.000

Jens Jensen

4.1.1.1 Vedtægter

JM Holding skal også have et sæt vedtægter, som er underlagt reglerne i SL §§ 28 og 29. Jeg har lavet et eksempel på, hvorledes vedtægterne for JM Holding A/S kan se ud²⁴:

²⁴ Inspireret af <https://startvaekst.virk.dk/opstart/jura/selskabsdokumenter/vedtaegter-ivs-aps-og>

Vedtægter for JM Holding A/S

Selskabets navn og formål:

Selskabets navn er JM Holding A/S.

Selskabets hjemsted er Aalborg kommune.

Selskabets formål er at fungere som holdingselskab og i øvrigt drive investeringsvirksomhed.

Selskabskapital, kapitalandele og ejerbog

Selskabskapitalen er på nominelt 500.000 kr.

Selskabskapitalen er opdelt i kapitalandele á nominelt 1.000 kr.

Selskabskapitalen er fuldt indbetalt.

Hver kapitalandel giver 1 stemme. Ingen kapitalandele har særlige rettigheder.

Selskabets ejerbog skal være tilgængelig elektronisk for selskabets kapitalejere.

Overgang af kapitalandele

Overgang af kapitalandele kan kun ske ved samtykke af selskabets generalforsamling.

Overgangen omfatter enhver form for ejerskifte, hvad enten det sker ved salg, bytte, arv, opløsning af ægteskab, sikkerhedsstiftelse, kreditorforfølgning, retsforfølgning eller på anden måde.

Kapitalejernes fortegningsret ved kontant forhøjelse af selskabskapitalen kan ikke overdrages til tredjemand.

Generalforsamling

Selskabets generalforsamling afholdes i selskabets hjemstedskommune.

Generalforsamling indkaldes af bestyrelsen tidligst fire uger og senest to uger før generalforsamlingen. Indkaldelsen sker på selskabets hjemmeside og elektronisk til alle kapitalejere, der er noteret i ejerbogen og har bedt om en skriftlig indkaldelse.

En kapitalejer, der ønsker at deltage i en generalforsamling, skal meddele det til selskabet senest tre dage før generalforsamlingen.

De på generalforsamlingen behandlede anliggender afgøres ved almindelig stemmeflerhed af de tilstedeværende stemmer, dog at der til vedtagelse af beslutninger om ændringer af vedtægterne eller selskabets opløsning kræves, at beslutningen vedtages med 2/3 af den stemmeberettigede indskudskapital.

Ledelse

Selskabets ledes af en direktion på et eller flere medlemmer. Selskabet har ingen bestyrelse.

Regnskab

Selskabets regnskabsår går fra den 1/1 til den 31/12. Selskabets første regnskabsår går fra den 1/1 2015 til den 31/12 2015.

Selskabets regnskab revideres af selskabets revisor.

Regnskabet opgøres i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser. Regnskabet skal give et retvisende billede af selskabets aktiver og passiver, dets økonomiske stilling samt resultat, og opgøres under foretagelse af påbudte og nødvendige afskrivninger og henlæggelser.

Tegningsregel

Selskabet tegnes af en direktør.

Elektronisk kommunikation

Selskabet og kapitalejerne kan anvende elektronisk dokumentudveksling og elektronisk post i deres kommunikation med hinanden.

Indkaldelse til generalforsamling, herunder dagsorden, beslutningsforslag, årsrapporter og andre dokumenter; tilmelding til generalforsamling; referat af generalforsamlingen; ejerbog og andre generelle og individuelle oplysninger kan kommunikeres elektronisk.

Kommunikation mellem selskab og kapitalejere foregår via de elektroniske adresser, som de har oplyst over for hinanden.

Oplysning om kravene til de anvendte systemer om fremgangsmåder i forbindelse med elektronisk kommunikation kan fås ved henvendelse til selskabet.

Således vedtaget den 10. januar 2015

Som stifter:

Jens Jensen

4.1.2 Vurderingsberetning

Da JM Holding A/S bliver stiftet ved apportindskud, skal der jf. SL § 36, stk. 1 laves en vurderingsberetning af en uvildig, sagkyndig vurderingsmand. I denne situation, er det Jensens Multiservice A/S egen revisor, der laver vurderingsberetningen. Desuden er vurderingsberetningen ikke foretaget mere end 4 uger før, stiftelsesdokumentet bliver underskrevet, så det er ajourført.

Efterfølgende har jeg lavet en vurderingsberetning for JM Holding A/S, som den kunne se ud:

Vurderingsberetning for JM Holding A/S

Beskrivelse af indskud

I forbindelse med stiftelse udstedes der i JM Holding aktier for nom. 500.000 kr.

Jensens Multiservice A/S besidder aktiver for 500.000 kr. i bogført værdi jf. senest det ikke reviderede regnskab. Indskuddet omfatter hele af den hidtil drevne virksomhed med tilhørende aktiver og passiver.

Fremgangsmåde ved vurderingen

Denne vurdering tager udgangspunkt i de pr. 1/1 – 2014 bogførte værdier, samt efter going concern.

Driftsmaterielet er værdiansat til anskaffelsessummen, dog med fradrag for afskrivninger.

Ejendommen er værdiansat til den offentlige ejendomsvurdering. Varelager er værdiansat til anskaffelsespris. Der er ingen goodwill i selskabet.

Den overtagende gæld er optaget til nom. værdi.

Fastsat vederlag

Indskuddets fastsatte vederlag sammensættes med aktier til en nom. værdi af 500.000 kr. á kurs 100.

Vederlagserklæring

På baggrund af overstående kan der erklæres, at forskelsværdien mellem de overtagne aktiver og passiver mindst svarer til det aftalte vederlag, også med den pålydende værdi af de aktier, der udstedes i forbindelse med stiftelsen, som vederlag.

4.1.3 Åbningsbalance

Da JM Holding A/S ved stiftelse overtager aktier i den bestående virksomhed Jensens Multiservice A/S, så skal vurderingsberetningen indeholde en åbningsbalance for kapitalselskabet. Denne skal være aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens regler for indregning og måling af aktiver og forpligtelser.

Men da jeg har afgrænset fra det regnskabsmæssige aspekt, vil denne ikke blive illustreret eller omtalt yderligere.

4.1.4 Anmeldelse af JM Holding A/S

Anmeldelse af JM Holding A/S skal ske inden 2 uger efter underskrivelse af stiftelsesdokumenterne, og indbetalingen af kapitalforhøjelsen har fundet sted. Anmeldelse af JM Holding A/S til Erhvervsstyrelsen skal ske senest den 24. januar 2015, og indbetalingen af kapitalforhøjelsen skal ske senest 24. januar 2015, da stiftelsesdokumenterne underskrives

den 10. januar 2015. Jens Jensen har anmeldt JM Holding A/S den 10. januar 2015, så dette har ingen betydning.

4.1.5 Retsvirkning for JM Holding A/S

Retsvirkningen af stiftelsen af JM Holding A/S kan ikke ske senere end anmeldelsen til registrering. I stiftelsesdokumentet for JM Holding A/S, står der, at retsvirkningen skal være den 10. januar 2015, derfor skal den indsendes samme dag, som den bliver underskrevet. På denne måde, undgås der, at der kan være en væsentlig ændring i værdien af de overtagende aktiver fra stiftelsesbeslutningen, og frem til den 10. januar 2015, hvor den får retsvirkning.

4.2 Spaltning – case

Med udgangspunkt i den tidligere beskrivelse af Jensens' Multiservice A/S, forsættes der i dette praktiske eksempel, at Jens Jensen har en søn, som til daglig arbejder i virksomheden, så branchen er ikke ukendt for sønnen, og han er også udset til at skulle videreføre Jensens' Multiservice A/S på sigt. Men på nuværende tidspunkt, mener sønnen ikke, at han er klar til at overtage hele virksomheden med ejendommen(driftsbygninger), derfor ønsker Jens Jensen, at driften forsat skal ligge i Jensens' Multiservice A/S, mens ejendommen(driftsbygninger) spaltes ud i eget selskab.

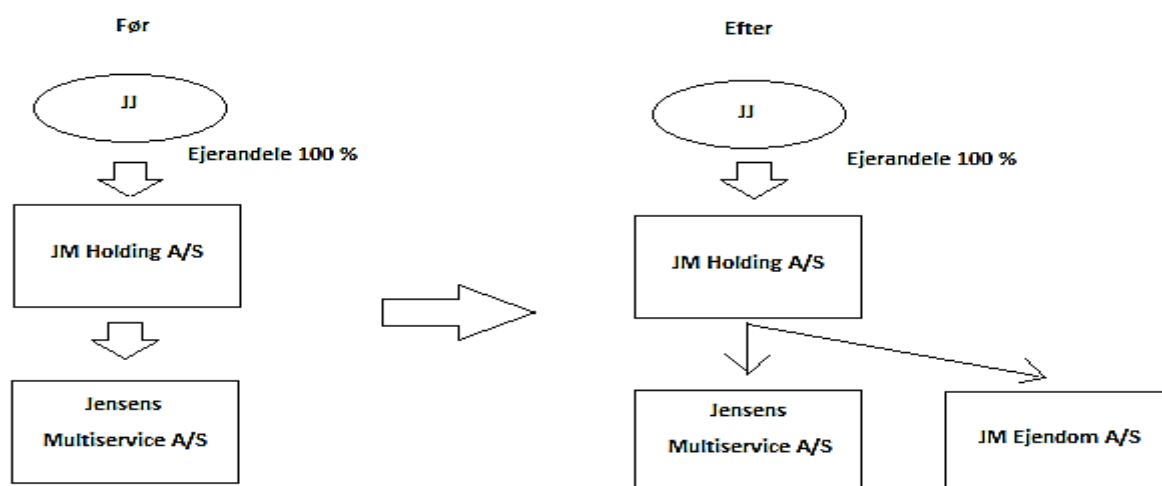
Der er to muligheder for at spalte Jensens Multiservice A/S, nemlig en uegentlig spaltning eller en egentlig spaltning. Ved en uegentlig spaltning vil Jensens Holding A/S bevarer Jensens Multiservice A/S, mens en gren af selskabet vil blive overdraget til et nyt selskab. På denne måde, vil Jensens Holding A/S modtage kapitalandele i det modtagende selskab, som svarer til de overdragende aktiver og passiver.

En anden mulighed er en egentlig spaltning, hvor Jensens Multiservice A/S vil ophøre med at eksistere, og der sker en fordeling af samtlige aktiver og passiver ud til de nystiftede selskaber. Her vil Jensens Holding A/S modtage aktier i de to modtagende selskaber, som vederlæggelse for de overdragene aktiver og passiver.

I dette tilfælde, er det mest hensigtsmæssigt at foretage en uegentlig spaltning, hvor det oprindelige selskab Jensens Multiservice A/S bevares, mens ejendommen spaltes ud til et nystiftet selskab. Der vil således være et eksisterende og et nyt selskab, som begge vil være 100 % ejet af JM Holding A/S.

Formålet med spaltningen er, at driftsbygningerne overdrages fra driftsselskabet til et nystiftet ejendomsselskab – JM Ejendom A/S. Dette betyder, at Jensens Holding A/S ejer 100 % af aktiekapitalen i JM Ejendom A/S, og driftsbygningerne efterfølgende skal udlejes til Jensens Multiservice A/S. På denne måde, kan han efterfølgende først overdrage Jensens Multiservice A/S til sønnen, og senere ejendommen.

Selskabets nye struktur illustreres i figuren nedenfor:

Figur 13, Uegentlig spaltning af Jensens' Multiservice A/S, egen tilvirkning

Således kan Jens overdrage Jensens Multiservice A/S til sønnen, og selv beholde JM Ejendom A/S, indtil sønnen har mulighed for at overtage denne. Spaltning er derfor relevant i de tilfælde, hvor et selskab har flere aktiviteter, der ikke skal/kan generationsskiftes samlet. Herefter vil jeg undersøge, hvorledes spaltningen kan gennemføres selskabsretlig.

4.2.1 Selskabsretlig gennemførelse af uegentlig spaltning

JJ skal foretage en uegentlig spaltning af Jensens Multiservice A/S, og dette betyder, at han skal stifte selskabet JM Ejendom A/S, som skal modtage de fraspaltede aktiviteter. Jens Jensen er eneaktionær, så det er ham, der tager beslutningen om spaltningen.

Efterfølgende gennemgås gennemførelsen af spaltningen, samt de selskabsretlige dokumenter, som skal udarbejdes.

4.2.1.1 Spaltningsplan

Det første, som skal udarbejdes ved spaltningen, er en spaltningsplan for Jensens Multiservice A/S. Spaltningsplanen skal udarbejdes af ledelsesorganet dvs. af Jens Jensen. Planen fungerer som et forslag til, hvordan spaltningen skal gennemføres. Spaltningsplanen oplyser om alle de forhold som SL § 255, stk. 3, nr. 1-12, foreskriver at en spaltningsplan, som minimum skal indeholde.

En spaltningsplan kan se ud som følgende:

Spaltningsplan for Jensens Multiservice A/S

Selskabets navn og hjemsted

Det spaltede selskab:

Jensens Multiservice A/S
Hobrovej 2
9000 Aalborg
CVR nummer: xx xx xx xx

Selskabet har hjemsted i Aalborg kommune

Det udspaltede selskab:

JM Ejendom A/S under stiftelse
Hobrovej 2
9000 Aalborg
CVR nummer: ikke tildelt

Selskabet vil få hjemsted i Aalborg kommune

Fordeling af aktiver og passiver

Aktiekapitalen i Jensens Multiservice A/S udgør 500.000 kr., og ejes 100 % af Jens Jensen.

Ved stiftelse af JM Ejendom A/S vil aktiekapitalen blive fremskaffet ved apportindskud af ejendommen fra det delvise spaltede selskab til en værdi af 2.000.000 kr. Derfor vil aktiekapitalen i det udspaltede selskab JM Ejendom A/S, der stiftes ved vedtagelsen af spaltningen, udgøre 500.000 kr. og blive tegnet til kurs 400 ved apportindskud af 2.000.000 kr.

Ved spaltningen overdrages Jensens Multiservice A/S aktiver og forpligtelser vedrørende ejendommen beliggende på Hobrovej 2 i Aalborg.

Overdragelsessummen er fastsat til 2.000.000 kr. Realkreditgæld og bankgæld udspaltes med sikkerhed i ejendommen. Det udspaltede selskab indtræder fuldt ud i det spaltede selskabs rettigheder og forpligtelser vedrørende ejendommen.

Vederlaget til kapitalejerne i det indskydende selskab

Jensens Holding A/S, som ejer 100 % af aktierne i det spaltede selskab Jensens Multiservice A/S, vederlægges med aktier til en nominal værdi af 500.000 kr. i JM Ejendom A/S under stiftelse.

Der er således ingen forrykkelse af ejerforholdet for aktionæren i det indskydende selskab i forbindelse med spaltningen.

Tidspunkt for udbytte

Aktierne fra det modtagende selskab JM Ejendom A/S under stiftelse, der er givet som vederlag til aktionæren i Jensens Multiservice A/S, giver ret til udbytte fra og med regnskabsåret 2015.

Særlige rettigheder

Der er ikke tillagt aktionærer eller kreditorer i det modtagende selskab særlige rettigheder i anledningen af spaltningen.

Aktionæren erhverver samme rettigheder i det modtagende selskab, som han besidder i det spaltede selskab. Dette betyder, at der ikke tillægges aktionæren i det indskydende selskab særlige fordele.

Tidspunkt for spaltningen

Spaltningen skal have virkning fra den 1. januar 2015. Dette betyder, at rettigheder og forpligtelser vedrørende ejendomsaktiviteten regnskabsmæssigt anses som overgået til det udspaltede selskab JM Ejendom A/S under stiftelse på denne dato.

Særlige fordele for selskabets bestyrelse

Der tillægges ingen særlige fordele eller rettigheder til medlemmerne af selskabets bestyrelse i henholdsvis Jensens Multiservice A/S eller JM Ejendom A/S i forbindelse med spaltningen.

Vedtægter for nyt selskab

Der vedlægges et udkast til vedtægter for JM Ejendom A/S under stiftelse.

Jeg har ikke lavet vedtægterne for JM Ejendom A/S, men henviser til afsnittet 4.1.2.1 vedtægter under majoritetsoverdragelse, hvor jeg har lavet et eksempel på, hvordan vedtægterne for et selskab kan se ud.

4.2.2 Spaltningsredegørelse

Efter at Jens Jensen har udarbejdet en spaltningsplan, så skal han udarbejde en spaltningsredegørelse, der forklarer og begrundes spaltningsplanen. Desuden skal den indeholde oplysninger om, hvorledes vederlaget for kapitalandelene til Jensens Holding A/S er værdifastsat. Hvis der har været vanskeligheder med fastsættelsen, så skal de forklares og uddybes i spaltningsredegørelsen. Det er kun det bestående selskab Jensens Multiservice A/S, der skal udarbejde en spaltningsredegørelse, da det nye selskab JM Ejendom A/S ikke eksistere på det tidspunkt, hvor redegørelsen bliver lavet. Spaltningsredegørelsen er et vigtigt

dokument, da det er med til at sikre, at aktionærerne træffer deres beslutning på et oplyst grundlag.

Spaltningsredegørelse for Jensens Multiservice A/S

Selskaber, spaltningstidspunkt og ikrafttræden

Spaltningen gennemføres som en delvis spaltning af Jensens Multiservice A/S,

CVR nummer: xx xx xx xx, hvorved ejendommen udskilles og overdrages til et nyt selskab: JM Ejendom A/S under stiftelse.

Spaltningen gennemføres med regnskabsmæssig virkning fra den 1.1.2015.

Baggrunden for spaltningen

Baggrunden for spaltningen er at overføre ejendommen til en særskilt selskabsgren, som er uafhængig af selskabets hovedaktivitet, ud fra et ønske om en mere hensigtsmæssig struktur, som led i generationsskifte.

Vederlaget

Aktionæren i det spaltede selskab Jensens Multiservice A/S, vedlægges kun med aktier i det udspaltede selskab JM Ejendom A/S.

Som vederlag udstedes nominelt 500.000 kr. i JM Ejendom A/S under stiftelse til kurs 400.

Der har ikke været særlige vanskeligheder forbundet med fastsættelsen af vederlaget til aktionæren.

4.2.3 Mellembalance for Jensens Multiservice A/S

Da spaltningsplanen ikke ligger mere end 6 måneder efter sidste årsregnskab for Jensens Multiservice A/S, skal der ikke udarbejdes en mellembalance.

4.2.4 Vurderingsberetning om apportindskud

Da der opstår et nyt selskab ved den delvise spaltning, skal der udarbejdes en vurderingsberetning, dog er det muligt at fravælge denne vurderingsberetning om apportindskuddet jf. SL § 258, stk. 2, hvis der bliver udarbejdet en vurderingsmandsudtalelse om spaltningsplanen. Jens Jensen vurderer, at han vil have en vurderingsmandsudtalelse om spaltningsplanen, i stedet for at lave en vurderingsberetning om apportindskuddet.

4.2.5 Vurderingsmandsudtalelse

Jens Jensen kan, som ene kapitalejer fravælge at udarbejdelsen af en vurderingsmandsudtalelse jf. SL § 259, stk. 1, 3. punkt, men da han har fravalgt vurderingsberetning om apportindskud, skal der som minimum udarbejdes en vurderingsmandsudtalelse om spaltningsplanen. Desuden har Jens Jensen mulighed for at udpege hans egen revisor, som vurderingsmand, som allerede har et godt kendskab og baggrundsviden til Jensens Multiservice A/S. I henhold til teoriafsnittet, er der 6 punkter i SL § 259, stk. 4, som vurderingsmandsudtalelsen skal indeholde. Disse punkter er med til at sikre, at revisor kommer med en skriftlig udtalelse om spaltningsplanen, samt en erklæring om værdiansættelsen af de overdragende aktiver og passiver. Dette er en erklæring med høj grad af sikkerhed.

Nedenunder er vist hvordan en vurderingsmandsudtalelse kan se ud for Jensens Multiservice A/S:

Vurderingsmandsudtalelse om Jensens Multiservice A/S²⁵

***Vurderingsmandsudtalelse om spaltningsplanen afgivet af uafhængig revisor
Til aktionærerne i Jensens Multiservice A/S og JM Ejendom A/S under stiftelse***

²⁵ Egen tilvirkning, Har fået inspiration fra
<https://www.spardjurs.dk/.../Vurderingsmandsudtalelse%20om%20fusion>

Indledning

Undertegnede revisorer er udpeget som uvildige, sagkyndige vurderingsmænd i henhold til SL § 37, jf. § 259 i forbindelse med spaltningen af Jensens Multiservice A/S til JM Ejendom A/S med virkning fra spaltningsdatoen. Vi har accepteret opgaven, og denne udtalelse om spaltningsplanen i henhold til SL § 259.

Selskabet spaltes på vilkår, der er fastsat af direktionen. Direktionen har ansvaret for de fastsatte vilkår, herunder hvorvidt vederlaget til aktionæren i Jensens Multiservice A/S er rimelig og saglig begrundet.

Det er vores opgave, som vurderingsmænd at udtale os om spaltningsplanen, herunder hvorvidt vederlaget til aktionæren i Jensens Multiservice A/S er rimelig og saglig begrundet.

Spaltningsplan

Direktionen for Jensens Multiservice A/S og direktionen for JM Ejendom A/S under stiftelse har den 15. januar 2015 tiltrådt en spaltningsplan om delvis spaltning af Jensens Multiservice A/S pr. 1. januar 2015. Ved spaltningen overdrages alle aktiviteter og forpligtelser vedrørende ejendomsaktiviteten til det modtagende selskab JM Ejendom A/S under stiftelse.

Spaltningen gennemføres med regnskabsmæssig virkning pr. den dato, hvor samtlige betingelser for spaltningen er opfyldt, jf. spaltningsplanen.

Vederlaget for kapitalen i modtagende selskab

I henhold til spaltningsplanen vil aktionæren Jensens Multiservice A/S i forbindelse med spaltningen modtage aktier i JM Ejendom A/S under stiftelse, således at ejendomsaktiviteten i Jensens Multiservice A/S ombyttes med nominelt 500.000 kr. aktier til kurs 400 i JM Ejendom A/S under stiftelse. Dette svarer til kursværdien af de modtagende aktier til en værdi af 2.000.000 kr. i JM Ejendom A/S under stiftelse. Fastlæggelse af vederlaget er endeligt.

Fastlæggelse af vederlaget

Vederlaget for spaltningen er fastlagt på baggrund af selskabernes dagsværdier pr. 1. januar 2015.

Direktionen vurderer, at den anvendte fremgangsmåde er forsvarlig, og at vederlaget er rimeligt og sagligt begrundet.

Der har ikke været særlige vanskeligheder ved vurderingen

Det udførte arbejde

Vi har udført vores i overensstemmelse med den internationale standart om andre erklæringsopgaver med sikkerhed, og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for vores konklusion.

Arbejdet har omfattet en gennemgang af spaltplingsplanen og spaltplingsredegørelsen i henhold til SL § 259. Jensens Multiservice A/S aktiver og forpligtelser fremgår af de af os reviderede årsrapporter for regnskabsåret 2014. Disse er forsynet med en revisionspåtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Ved vurdering af om vederlaget for aktiekapitalen i JM Ejendom A/S under stiftelse er rimelig og saglig begrundet, er vores vurdering foretaget på baggrund af de reviderede årsrapporter pr. 31. december 2014, samt oplysninger fra selskabets ledelse. Vurderingen er foretaget med udgangspunkt i de regnskabsmæssige værdier pr. 1. januar 2015, samt efter going concern princippet.

Ved vurdering af dagsværdien af de udskilte aktiver(ejendommen), har vi taget stilling til, om de anvendte værdiansættelsesmetoder passende efter omstændighederne. Desuden har vi vurderet rimeligheden af de forudsætninger, der ligger til grund for værdiansættelserne, og testet de data, som er anvendt ved værdiansættelserne.

Det er vores opfattelse at det udførte arbejde giver et tilstrækkeligt grundlag for vores konklusion.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at vederlaget for de fra Jensens Multiservice A/S til JM Ejendom A/S under stiftelse udskilte aktiver og forpligtelser, er rimelig og saglig begrundet

4.2.6 Kreditorerklæring

I forbindelse med spaltningen af Jensens Multiservice A/S, skal der også udarbejdes en kreditorerklæring. I kreditorerklæringen, som er underlagt SL § 260, afgiver revisoren en erklæring om, at Jensens Multiservice A/S' kreditorer er tilstrækkelig sikrede efter den delvise spaltning. Jens Jensen har mulighed for at fravælge en kreditorerklæring, men det vil ikke

være klogt, da det svarer til en negativ erklæring. Ved en negativ erklæring har kreditorerne mulighed indenfor 4 uger efter offentliggørelsen af kreditorerklæringen at anmelde deres fordringer til selskabet. Hvis Jens Jensen får lavet en kreditorerklæring, er hans kreditorer underlagt universalsuccession, såfremt kreditorerklæringen er positiv.

I kreditorerklæringen lægger revisor vægt på spaltplingsplanen, åbningsbalancen, virksomhedens økonomiske udvikling efter den 1. januar 2014 ud fra en going concern betragtning. Derudfra laver revisor en konklusion om, hvorvidt at kreditorerne er tilstrækkeligt sikrede efter spaltningen. I denne case, får Jens Jensen en positiv kreditorerklæring.

4.2.7 Indsendelse af spaltplingsdokumenter til Erhvervsstyrelsen

Som tidligere nævnt under teoriafsnittet, så skal Erhvervsstyrelsen modtage en kopi af spaltplingsplanen, senest 4 uger efter, den er underskrevet. Desuden skal kreditorerklæringen også indsendes til Erhvervsstyrelsen, således kreditorerne kan se, om de har mulighed for at anmelde eventuelle krav.

Jens Jensen har en forventning om at underskrive spaltplingsplanen den 15. januar 2015, hvilket betyder, at Erhvervsstyrelsen skal modtage en kopi af spaltplingsplanen, og kreditorerklæringen til offentliggørelse senest den 12. februar 2015. I denne case forudsættes der, at Erhvervsstyrelsen har modtaget og offentliggjort spaltplingsplanen og kreditorerklæringen den 15. januar 2015.

4.2.8 Beslutning om at gennemføre spaltningen

Beslutningen om at gennemfører spaltningen, kan som tidligere skrevet, først træffes 4 uger efter offentliggørelsen af modtagelsen af spaltplingsplanen jf. SL § 263, stk. 1. Desuden er der krav om nogle dokumenter jf. SL § 263, stk. 6, som skal offentliggøres for kapitalejerne senest 4 uger før, der bliver truffet beslutning om spaltningens gennemførelse. Disse dokumenter er: spaltplingsplanen, godkendte årsrapporter fra de sidste 3 år for Jensens Multiservice A/S, spaltplingsredegørelsen, vurderingsmændsudtalelsen og kreditorerklæringen.

I henhold til Jensens Multiservice A/S, så forventes det at spaltningsplanen indsendes, og offentliggøres den 15. januar 2015, derfor kan Jens Jensen først træffe beslutningen om at gennemføre spaltningen den 12. februar 2015. Jens Jensen skal ikke give kreditorerne besked om, hvornår beslutningen om spaltningen træffes, men hvis de anmoder om det, så skal det oplyses dem jf. SL 263, stk. 5. I henhold til SL § 263, stk. 8, så skal Jens Jensen vederlagsfrit give kapitalejerne mulighed for at gennemlæse de forskellige dokumenter vedrørende spaltningen, som er omtalt i SL § 263, stk. 7.

Jens Jensen kan vedtage spaltningen alene, da han ejer 100 % af aktierne i Jensens Multiservice A/S, men da spaltningen foregår ved apportindskud, så sker der vedtægtsændringer, som kræver at beslutningen tages på generalforsamling med dobbelt 2/3 flertal jf. SL § 106. Der skal indkaldes til generalforsamling senest 2 uger efter offentliggørelse af spaltningsplanen dvs. den 31. januar 2015.

På generalforsamlingen, skal Jens Jensen redegøre for de begivenheder af væsentlig karakter, som evt. er indtruffet mellem underskrivelsen og generalforsamlingen. Desuden skal Jensens Multiservice A/S' årsregnskab være godkendt senest samtidig med beslutningen om gennemførelse af spaltningen jf. SL § 263, stk. 4.

Der skal i JM Ejendom A/S under stiftelse afholdes en generalforsamling senest 2 uger efter vedtagelse af spaltningen, hvor der skal vælges bestyrelse og evt. revisor. Dvs. den 26. februar 2015.

4.2.9 Spaltningen retsvirkning

En spaltning er først fuldendt i selskabsretlig forstand for Jensens Multiservice A/S, når de følgende betingelser jf. SL § 268, stk. 1 er afklaret.

- 1) Spaltningen er besluttet i Jensens Multiservice A/S, dog tidligst den 12. februar 2015.
- 2) Kreditorenes krav anmeldt efter SL § 261, senest efter 4 uger fra offentliggørelse af kreditorerklæring, tidligst 12. februar 2015, her er der dog ingen krav.

- 3) Kapitalejernes krav om godtgørelse efter SL § 267 er afgjort. Der er ingen krav om godtgørelse, da vurderingsmændene har afgjort, at vederlaget er rimelig og saglig begrundet.
- 4) Betingelserne om valg af medlemmer til det øverste ledelsesorgan og revisor er opfyldt i henhold til JM Ejendom A/S under stiftelse.
- 5) Der er ansat en bestyrelse jf. SL § 111

Senest 2 uger efter spaltningen er besluttet i alle deltagende selskaber, så skal det registreres i Erhvervsstyrelsen dvs. 26. februar 2015. Jensens Multiservice A/S kan anmelde spaltningen til Erhvervsstyrelsen for begge selskaber jf. SL § 269, stk. 1, 2. punkt. I forbindelse med denne anmeldelse, så skal følgende dokumenter indsendes til Erhvervsstyrelsen, såfremt de er udarbejdet.

1. Spaltningsredegørelsen
2. Mellembalance
3. Vurderingsberetning om apportindskud
4. Vurderingsmændenes udtalelse om den påtænkte spaltning, herunder eventuel spaltningsplan
5. Vurderingsmændenes erklæring om kreditorenes stilling.

4.3 Virksomhedsoverdragelse – case

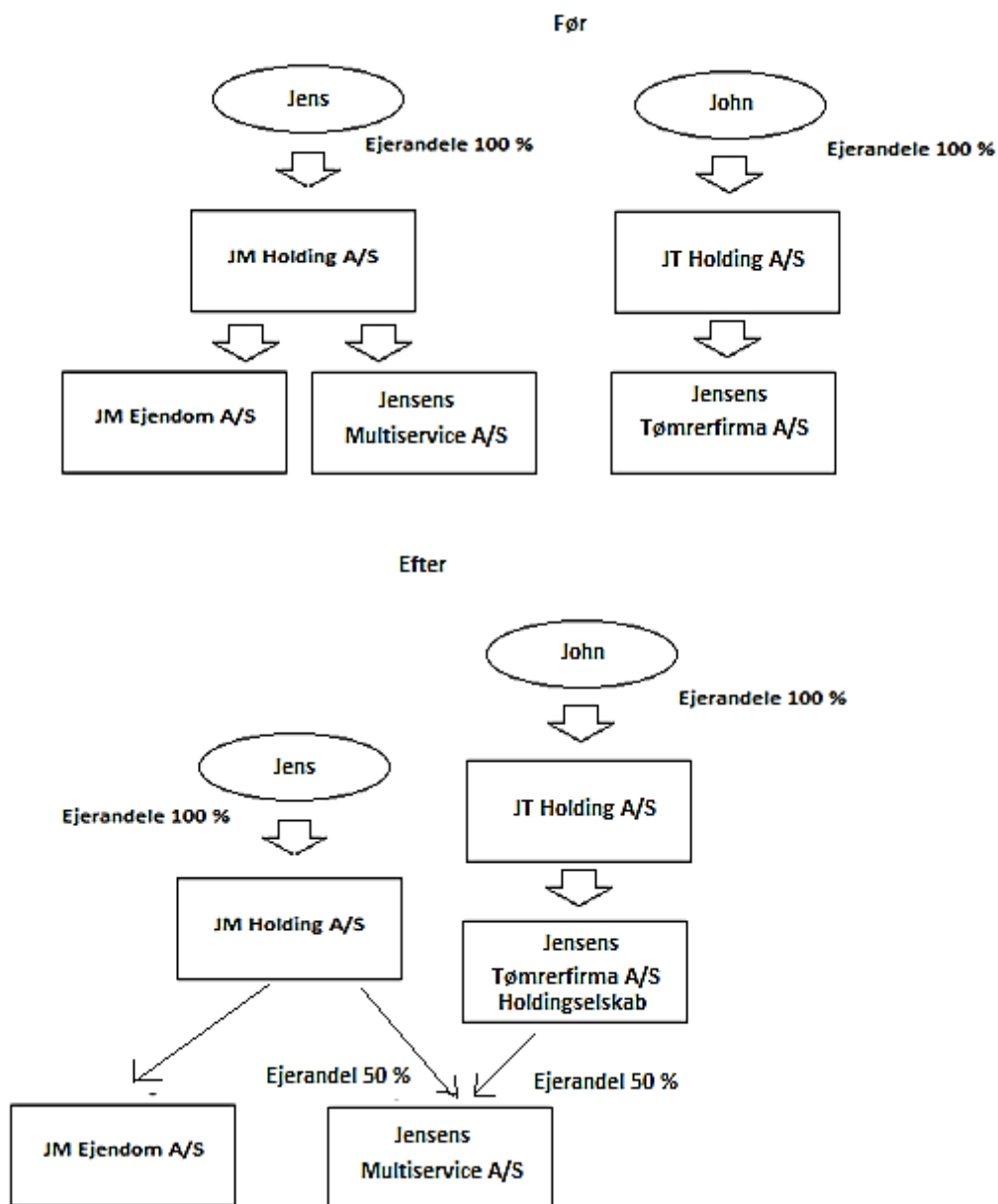
Nedenstående afsnit har til formål, at benytte den gennemgåede teori om virksomhedsoverdragelse i forbindelse med den fiktive case.

Situationen i dette praktiske eksempel er nu, efter spaltningen er gennemført, at JJ har en søn John, som har sit eget tømrerfirma Jensens Tømrerfirma A/S. John har ligesom faderen stiftet et holdingselskab, da han også kunne se fordelene heraf. Johns firma, laver det samme som faderens, men arbejder ikke med brolægning. Tømrerbranchen er derfor ikke ukendt for sønnen, og han er også udset til at skulle videreføre Jensens' Multiservice A/S på sigt.

Jens og John kan gennemføre en virksomhedsoverdragelse på to måder, enten ved at overdrage aktiverne og passiverne fra tømrerdelen til et nyt fælles selskab, eller ved at overdrage aktiverne og passiverne fra tømrerdelen til et af de eksisterende selskaber. Jens og

John har besluttet, at de gerne vil have et fælles driftsselskab, og de ser gerne, at deres fælles driftsselskab skal være Jensens Multiservice A/S, da John på sigt skal viderefører Jensens Multiservice A/S. Dermed har Jens og John valgt at overdrage aktiver og passiver fra Jensens Tømrerfirma A/S, ved en virksomhedsoverdragelse til et eksisterende selskab.

I denne situation, kunne de have lavet en fusion, fremfor en virksomhedsoverdragelse, men de synes, at det er mere hensigtsmæssigt at lave en virksomhedsoverdragelse. Nedenstående figur viser, hvordan virksomhederne kommer til at se ud:

Figur 14, Virksomhedsoverdragelse af Jensens Tømrerfirma A/S til Jensens Multiservice A/S, egen tilvirkning

Der skal gennemføres en virksomhedsoverdragelse, hvor samtlige aktiver og passiver vedrørende Jensens Tømrerfirma A/S overdrages til det eksisterende Jensens Multiservice A/S. Som vederlag herfor modtager Jensens Tømrerfirma A/S aktier i Jensens Multiservice A/S. Dette betyder, at der skal foretages en kapitalforhøjelse med apportindskud, som er underlagt reglerne i SL § 160.

Dog skal Jens og John være opmærksomme på at, der kan være nogle garantiforpligtelser vedrørende nogle afsluttede arbejder i hvert af deres selskaber. Disse garantiforpligtelser, hæfter de stadig for efter omstruktureringen, indtil garantierne er løbet ud. En anden ting, de skal være opmærksomme på, er at der ikke er lovbestemt debitorskifte ved virksomhedsoverdragelse. Dette betyder, at debitorskifte kræver kreditorsamtykke. Så alle kreditorerne i Jensens Tømrerfirma A/S skal have besked om, at Jensens Tømrerfirma A/S overtages af Jensens Multiservice A/S, og de skal give deres samtykke til, at dette sker, eller de kan vælge at ophøre med samarbejdet, og fordringerne skal indfries.

4.3.1 Inden virksomhedsoverdragelsen

Inden Jens og John kan gå i gang med virksomhedsoverdragelsen, så skal Jens holde en ekstraordinær generalforsamling. Beslutningen om kapitalforhøjelsen i Jensens Multiservice A/S skal træffes på en generalforsamling jf. SL § 154, da det er en vedtægtsændring, som kræver dobbelt 2/3 flertal jf. SL § 106.

Senest 2 uger før generalforsamlingen, skal forslaget om kapitalforhøjelsen fremlægges for aktionærerne. Hvis ikke årsrapporten for sidste regnskabsår bliver behandlet på samme generalforsamling, så skal den sidste godkendte årsrapport, og væsentlige begivenheder efter aflæggelsen af årsrapport fremlægges.

På generalforsamlingen, skal der laves vedtægtsændringer i forhold til kapitalforhøjelsen jf. SL § 168.

4.3.2 Vurderingsberetning for Jensen Multiservice A/S

Ved apportindskud af aktiver, skal der udarbejdes en vurderingsberetning jf. SL § 36.

Det er en uafhængig vurderingsmand, som skal udarbejde vurderingsberetningen, dog kan det godt være selskabets egen revisor, som udarbejder den. I vurderingsberetningen udtaler vurderingsmanden sig om, hvorvidt de tilførte aktier og passiver mindst har den værdi, som er oplyst, og hvilken fremgangsmåde, der er brugt til vurderingen. Desuden udtaler han sig om vederlaget til John Jensen er korrekt værdiansat efter de gældende regler.

Vurderingsberetningen må ikke være udarbejdet mere end 4 uger før underskrivelse af stiftelsesdokumenterne jf. SL § 36, stk. 2. Et eksempel på en vurderingsberetning, kan ses under vurderingsberetning i afsnittet 4.1.2 under majoritetsoverdragelse.

Da Jensens Multiservice A/S overtager aktier i en bestående virksomhed, så skal vurderingsberetningen indeholde en åbningsbalance for kapitalselskabet jf. SL § 36, stk. 3.

4.3.3 Åbningsbalance for Jensens Multiservice Drift A/S

Åbningsbalancen skal udformes efter ÅRL regler, og viser en nøjagtig beskrivelse og fordeling af aktiver og passiver. Den kan ikke ændres, når den er registreret og offentliggjort, da den er en del af stiftelsesgrundlaget for selskabet.

Da jeg har afgrænset mig fra de regnskabsmæssige aspekter i specialet, vil åbningsbalancen ikke blive vist eller yderligere omtalt.

4.3.4 Gennemførelsen af virksomhedsoverdragelsen

Da Jens laver en kapitalforhøjelse af Jensens Multiservice A/S, skal han senest 2 uger efter, indbetalingen af apportindskuddet har fundet sted, eller fristen for indbetaling er udløbet, indberette kapitalforhøjelsen til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

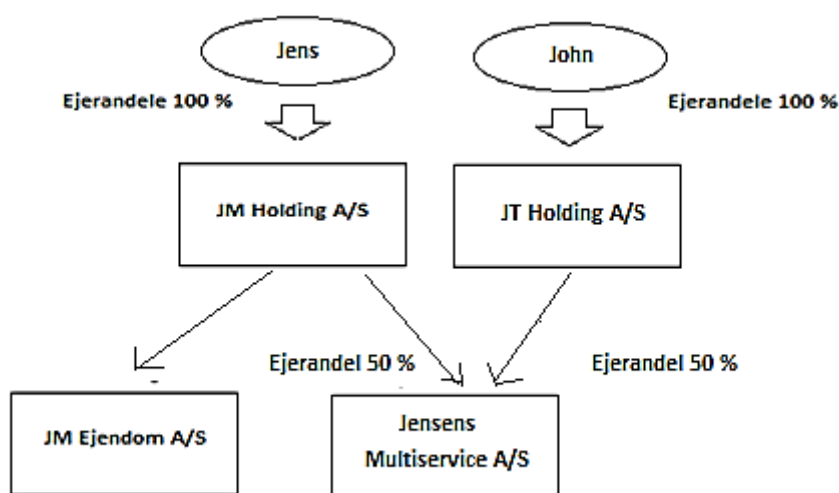
4.3.5 Efter virksomhedsoverdragelse

Efter virksomhedsoverdragelsen, skal John være opmærksom på, at Jensens Tømrerfirma A/S er holdingselskab, og efterfølgende er kun besidder aktier i Jensens Multiservice A/S. Dette kan dog løses ved at gennemføre en fusion, hvor Jensens Tømrerfirma A/S fusioneres med JT Holding A/S efterfølgende. På denne måde, bliver det overflødige selskab Jensens Tømrerfirma A/S elimineret.

Da det er et datterselskab, som skal fusioneres ind i moderselskabet, er det en lodret fusion. Datterselskabet er det ophørende selskab, og moderen er det forsættende selskab. Lodrette fusioner er reguleret i SL § 252, hvilket betyder at reglerne er de samme, som ved vandrette fusioner. Beslutningen om fusionen kan træffes af det centrale ledelsesorgan dvs. John. Da der jf. SL § 250, stk. 3 ikke kan ydes vederlag for kapitalandele i et ophørende kapitalselskab, der ejes af de fusionerede kapitalselskaber, så skal der ikke udarbejdes en fusionsredegørelse og vederlagserklæring. Dog skal der udarbejdes en kreditorerklæring.

Da fusion bliver omtalt i det efterfølgende afsnit, vil fusion ikke blive omtalt mere i dette afsnit.

Nedenstående figur viser, hvordan virksomhederne kommer til at se ud efter den lodrette fusion:

Figur 15: lodret fusion; egen tilvirkning

4.4 Fusion – case

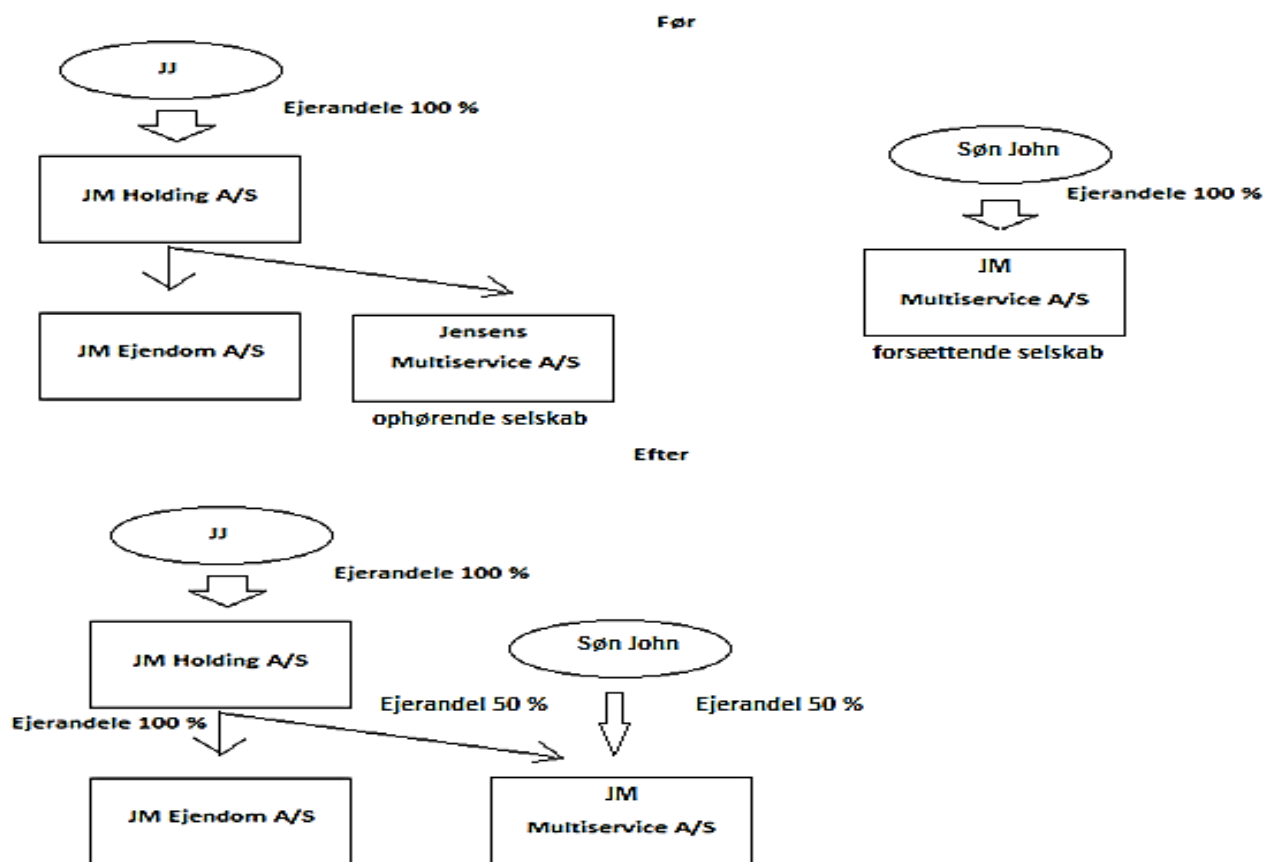
Situationen er nu i casen, at Jens Jensen har en søn John, som har et lignende firma JM Multiservice A/S, som Jensens Multiservice A/S. Jens' søn John har ikke mulighed for at købe hele virksomheden kontant, derfor ønsker Jens Jensen at fusionere selskabet Jensens Multiservice A/S med JM Multiservice A/S. I denne case om fusion, vil året 2015 igen blive brugt, selvom jeg er bevidst om, at der ikke kan foretages en spaltning og en fusion samtidig.

Der er to muligheder for fusion; en uegentlig fusion eller en egentlig fusion, desuden er der tre typer af fusion; vandret fusion, lodret fusion og omvendt lodret fusion. I Jens Jensens tilfælde, er der her tale om en vandret fusion, da det er to uafhængige selskaber, der fusioneres, samt det er en uegentlig fusion, fordi Jensens Multiservice A/S overdrager alle aktiver og forpligtelser til JM Multiservice A/S, som forsætter efter fusionen.

Da Jens' søn John ikke har finansieringsmuligheder til at betale, så aftales det, at fusionen skal ske med 100 % vederlæggelse med aktier i det modtagende selskab. Da ejendommen er blevet spaltet fra i det foregående afsnit, kommer den ikke på tale i fusionen.

Det aftales mellem far og søn, at det er JM Multiservice A/S, der skal være det forsættende og modtagende selskab, da faderen gerne vil trappe ned, og blot assistere sønnen med at drive virksomheden.

Selskabets nye struktur illustreres i figuren nedenfor:

Figur 16, Uegentlig fusion af Jensens' Multiservice A/S og JM Multiservice A/S, egen tilvirkning

4.4.1 Selskabsretlig gennemførelse af fusionen

Der er blevet besluttet, at Jensens Multiservice A/S og JM Multiservice A/S skal fusioneres ved en uegentlig vandret fusion, og at JM Multiservice A/S, er det forsættende selskab.

Jensens Multiservice A/S ophører, og overfører alle sine aktiver og passiver til JM Multiservice A/S.

Vederlaget betales til aktionærerne af Jensens Multiservice A/S dvs. JM Holding A/S.

Efterfølgende gennemgås gennemførelsen af fusionen, samt de selskabsretlige dokumenter, som skal udarbejdes. Jeg har ikke udarbejdet dokumenterne, da de minder meget om dokumenterne i spaltning.

4.4.2 Fusionsplan

Det første, som ledelsesorganet i Jensens Multiservice A/S og JM Multiservice A/S skal have udarbejdet er en fusionsplan. Fusionsplanen skal indeholde, de krav som SL § 237 forskriver, og beskriver den påtænkte fusion. Det fremgår af fusionsplanen, hvilke selskaber, der er med i fusionen, hvor meget JM Holding A/S får i vederlag for det ophørende Jensens Multiservice A/S. Desuden står der, hvornår JM Holding A/S har ret til udbytte, samt at Jensens Multiservice A/S' rettigheder og forpligtelser overgår til JM Multiservice A/S den 1. januar 2015. Der står også, at fusionen skal indgå regnskabsmæssigt for regnskabsåret 2015, hvilket jf. SL § 237, stk. 4 betyder at fusionsplanen skal være underskrevet senest ved udgangen af 2015. Fusionsplanen forventes at blive underskrevet den 12. januar 2015.

Når der sker en uegentlig fusion, så skal der ikke laves et udkast til vedtægter, da der ikke oprettes et nyt selskab ved fusionen.

4.4.3 Fusionsredegørelse

Dernæst skal der udarbejdes en fusionsredegørelse i henhold til reglerne i SL § 238. Jens og John skal forklare og begrunde fusionen, og fusionsplanen for Jensens Multiservice A/S og

JM Multiservice A/S. Derudover skal de beskrive det fastsatte vederlag i henhold til, hvordan det er værdifastsat, og om der har været nogle vanskeligheder i forbindelse med dette.

4.4.4 Mellembalance

Hvis seneste årsrapporter for selskaberne ligger mere end 6 måneder forud for underskrivelsen af fusionsplanen, så skal der jf. SL § 239, stk. 1 udarbejdes en mellembalance. Men da fusionen mellem Jensens Multiservice A/S og JM Multiservice A/S foregår i starten af året, så skal de ikke udarbejde en mellembalance.

4.4.5 Vurderingsberetning om apportindskud

Da der sker en kapitalforhøjelse ved apportindskud i JM Multiservice A/S, skal der udarbejdes en vurderingsberetning om apportindskuddet, men hvis der kun i fusionen indgår aktieselskaber, så kan dette fravælges jf. SL § 240, stk. 2. Dog kræver en fravælgelse af vurderingsberetning om apportindskud, at der som minimum skal udarbejdes en vurderingsmandsudtalelse om fusionsplanen. Jens og John fravælger vurderingsberetning om apportindskud, og får udarbejdet en vurderingsmandsudtalelse i stedet for.

4.4.6 Vurderingsmandsudtalelse om fusionsplanen

Dette dokument indeholder i henhold til SL § 241 en udtalelse fra en eller flere uvildige sagkyndige vurderingsmænd jf. SL § 37 omkring fusionsplanen, samt en erklæring angående værdiansættelsen af de overdragende aktiver og passiver. Derudover skal der være en udtalelse om, hvorvidt vederlaget til JM Holding A/S er rimeligt og fagligt forsvarligt. Jens og John kan, hvis der er enighed herom, beslutte at der ikke skal udarbejdes en vurderingsmandsudtalelse jf. SL § 241, stk. 1, 3. punkt. Men da de har fravalgt vurderingsberetning om apportindskud, skal de som tidligere nævnt, som minimum udarbejde en vurderingsmandsudtalelse om fusionsplanen. Jens og John har desuden mulighed for at udpege deres egne revisorer som vurderingsmænd, hvilket er en fordel, da de allerede har et godt kendskab til de to selskaber.

4.4.7 Vurderingsmandserklæring om kreditorenes stilling

I forbindelse med fusionen af Jensens Multiservice A/S og JM Multiservice A/S, skal der udarbejdes en kreditorerklæring. Jens og John kan i enighed beslutte at fravælge en kreditorerklæring jf. SL § 242, 2. punkt, men så får kreditorerne mulighed for at anmelde deres fordringer til selskabet senest 4 uger efter fusionen er besluttet i begge selskaber. Ved at få udarbejdet en kreditorerklæring, er kreditorerne underlagt princippet om universalsuccession, så det er en fordel for det forsættende selskab, hvis kreditorerne ikke er tilfredse med fusionen.

I kreditorerklæringen, der er underlagt SL § 242, skriver vurderingsmanden om Jensens Multiservice A/S' kreditors stilling efter fusionens gennemførelse. Det fremgår af kreditorerklæringen, at selskaberne Jensens Multiservice A/S og JM Multiservice A/S efter fusionen hæfter solidarisk for forpligtelser, der bestod på tidspunktet for fusionens offentliggørelse.

4.4.8 Indsendelse af fusionsdokumenterne til Erhvervsstyrelsen(offentliggørelse)

Som tidligere skrevet under teoriafsnit, så skal Erhvervsstyrelsen modtage en kopi af fusionsplanen senest 4 uger efter den er underskrevet jf. SL § 244, stk. 1, 1. punkt. Da Jens og John forventer at underskrive fusionsplanen den 12. januar 2015, så skal Erhvervsstyrelsen modtage en kopi senest den 9. februar 2015. I denne case, regnes der med at Erhvervsstyrelsen modtager og offentliggøre fusionsplanen den 12. januar 2015, efter den er blevet underskrevet. Samtidig med at de indsender fusionsplanen, så indsender de også kreditorerklæringen, så det er den 12. januar 2015, der gælder.

4.4.9 Beslutningen om at gennemføre fusionen

Beslutningen om at gennemføre fusionen, kan først træffes 4 uger efter offentliggørelse af fusionsplanen og kreditorerklæringen, da kapitalejerne skal have mulighed for at vurdere og beregne følgerne af fusionen. Da Erhvervsstyrelsen har modtaget og offentliggjort fusionsplanen og kreditorerklæringen, den 12. januar 2015, så kan Jens og John tidligst træffe beslutningen om at gennemfører fusionen efter den 9. februar 2015. Fusionen skal desuden gennemføres efter den offentliggjorte fusionsplan, hvis der er kommet nye ændringer, kræver

det en ny offentliggjort fusionsplan med ændringerne i. Derfor påvirker det også tidspunktet for beslutningen om gennemførelse af fusionen.

Som tidligere nævnt kan beslutningen om at gennemføre fusionen, først træffes efter 4 uger efter offentliggørelsen af modtagelsen af fusionsplanen jf. SL § 245, stk. 1. Desuden er der en række dokumenter jf. SL 245, stk. 7, der skal offentliggøres for kapitalejerne senest 4 uger før, der kan træffes beslutning om fusion, da de har krav på mere information, inden den endelige beslutning kan træffes. Det betyder, at Jens og John tidligst kan holde generalforsamling den 9. februar 2015, hvor de skal oplyse, at de vil fusionere Jensens Multiservice A/S og JM Multiservice A/S pr. 1. januar 2015. Desuden skal Jens og John på generalforsamlingen oplyse om begivenheder af væsentlig karakter, der er indtruffet mellem underskrivelsen og generalforsamlingen jf. SL § 248, stk. 1. Da vederlaget skal betales med apportindskud, vil det betyde vedtægtsændringer, som skal besluttet på generalforsamlingen med dobbelt 2/3 flertal jf. SL § 106.

4.5 Fusionens retsvirkning

Fusionen er først fuldendt når betingelserne jf. SL § 250, stk. 1 er opfyldt. I forhold til casen betyder det:

- 1) Fusionen er besluttet i begge selskaber dvs. tidligst den 9. februar 2015
- 2) Kreditorernes krav om godtgørelse er afgjort. Positiv kreditorerklæring den offentliggjort den 12. januar 2015, så der er ikke en tidsfrist på 4 uger, ellers ville det have været den 9. februar 2015.
- 3) Kapitalejernes krav på godtgørelse, skal være anlagt senest 2 uger efter beslutningen om fusion dvs. 2 uger efter generalforsamling, hvilket betyder tidligst den 23. februar 2015, i det tilfælde at der har været afholdt generalforsamling den 9. februar 2015.
- 4) Der opstår ikke et nyt selskab i forbindelse med fusionen, derfor er der ikke nødvendigvis valg af ledelse og revisor.

JM Multiservice A/S skal senest to uger efter beslutningen om fusion er truffet i begge selskaber, anmelde fusionen til registrering hos Erhvervsstyrelsen dvs. senest den 23. februar

2015, hvis tidsplanen overholdes. Desuden skal John indsende følgende papirer til Erhvervsstyrelsen, hvis de er udarbejdet jf. 245, stk. 7, nr. 3-7:

3. Fusionsredegørelse
4. Mellembalance
5. Vurderingsberetning om apportindskud
6. Vurderingsmændenes udtalelse om den påtænkte fusion, herunder eventuel spaltningsplan.
7. Vurderingsmændenes erklæring om kreditorernes stilling.

I JM Multiservice A/S skal punkt 3, 6 og 7 indsendes, da de er udarbejdet.

Fusionen er endelig, når Jensens Multiservice A/S' rettigheder er overgået til JM Multiservice A/S, og Jensens Multiservice A/S er opløst.

5.0 Konklusion

Hovedformålet med denne afhandling, var at give gennemgå de selskabsretlige regler vedrørende omstruktureringsformerne majoritetsoverdragelse, virksomhedsoverdragelse, spaltning og fusion for derigennem at besvarer den opstillede problemformulering:

Hvordan, og efter hvilke regler i selskabsloven kan selskaber omstruktureres med henblik på generationsskifte?

Generationsskifte

Der er i forbindelse med omstrukturering og generationsskifte flere generelle faktorer, der har indvirkning på gennemførelsen. Det er vigtigt, at se på motiverne for omstruktureringen og generationsskiftet, men valget af omstruktureringsmodel afhænger af den situation, som selskabet befinder sig i. Derfor er det vigtigt, i de indledende overvejelser, at vurdere hvorledes generationsskiftet skal forløbe, og tage hensyn til alle de implicerede parter.

Majoritetsoverdragelse

Selskabsretlig bliver virksomhedsoverdragelse reguleret efter reglerne om kapitalforhøjelse, og stiftelse af selskab ved apportindskud. Det er derfor ikke selvstændigt reguleret i selskabsloven.

Majoritetsoverdragelse, benyttes som en omstruktureringsmodel med henblik på et senere generationsskifte. Ved en majoritetsoverdragelse, dannes der en holdingstruktur. Ved majoritetsoverdragelse gælder universalsuccession, da der ikke sker debitorskifte. Denne fordel betyder, at kreditorerne ikke skal give deres samtykke til majoritetsoverdragelsen, de opretholder deres krav mod det oprindelige selskab, da der ved majoritetsoverdragelse, bliver stiftet et selskab ovenover det oprindelige selskab.

Der er mange fordele ved at benytte majoritetsoverdragelse, inden et generationsskifte gennemføres. En af fordelene er, der kan udlodde skattefrit udbytte op til holdingselskabet, og på denne måde slanke driftsselskabets kapital. På denne måde, mindskes værdien af driftsselskabet, og det bliver billigere for overtageren, at købe sig ind i selskabet. En anden fordel er, at der sker en risikoafdækning, i tilfælde af en senere konkurs. Det er aktionæren, der modtager vederlaget for aktierne i erhvervende selskab.

Virksomhedsoverdragelse

Selskabsretlig bliver virksomhedsoverdragelse ligesom majoritetsoverdragelse reguleret efter reglerne om kapitalforhøjelse, og stiftelse af selskab ved apportindskud. Det er derfor ikke selvstændigt reguleret i selskabsloven.

Virksomhedsoverdragelse kan også anvendes til at skabe en holdingstruktur, men denne form for holdingstruktur er helt anderledes fra majoritetsoverdragelse, idet der ved virksomhedsoverdragelse bliver et selskab nedenunder det oprindelige selskab. Dermed opstår der et moder-/datter selskabsforhold. Dette betyder, at der skal ske debitorskifte, og debitorskifte kræver kreditorernes accept.

Ved virksomhedsoverdragelse, er det muligt at overdrage enten hele virksomheden, eller en gren heraf til det modtagende selskab. Aktionæren/aktionærerne bliver ikke berørt af overdragelsen, idet det er det oprindelige selskab, der modtager vederlaget.

Spaltning

Selskabsretlig bliver spaltning reguleret i kapitel 15 i selskabsloven. Ved en spaltning, sker der, som helhed, eller som en del af selskabet, en overdragelse af aktiver og forpligtelser til en eller flere nye eller bestående selskaber. Selskabsretlig defineres det, som egentlig spaltning eller uegentlig spaltning. Spaltning adskiller sig fra majoritetsoverdragelse og virksomhedsoverdragelse, ved det er en horisontal opsplitning, da vederlaget går til det indskydende selskabs aktionærer. Ved spaltning, er selskabet underlagt lovpligtig universalsuccession, så kreditorerne skal ikke give deres accept. Grunden til dette, er at kreditorerne er stilstrækkelig sikrede ved spaltning, da der ved gennemførelse af spaltning skal udarbejdes nogle dokumenter, som sikre selskabets kreditorer og mindretalsaktionærer, samt andre interessenter.

Dog er der indenfor de sidste år kommet nye regler indenfor selskabsloven, som betyder, at det er muligt i nogle situationer at fravælge nogle af dokumenterne.

Set i forhold til generationsskifte er spaltning en fordel, hvor aktionæren har flere børn, der skal overtage, således de får hver deres selskab. Men det kan også være en fordel at spalte et selskab, hvis det har flere aktionærer, der ikke kan blive enige om, hvorledes et generationsskifte skal se ud. Således kan de hver især beslutte, hvordan deres del af selskabet skal generationsskiftes.

Fusion

Selskabsloven definerer fusion, som et selskab, der overdrager aktiver og forpligtelser, som en helhed til at andet selskab, når to eller flere selskaber sammensmeltes til et selskab. Fusion reguleres i kapitel 15 i selskabsloven. Der er to former for fusion; vandret og lodret. En lodret fusion er, når et datterselskab fusionere med et moderselskab, og det er moderselskabet, der er det forsættende selskab. Det er aktionæren/aktionærerne i det ophørende selskab, der modtager vederlaget.

Ligesom ved spaltning, så gælder universalsuccession ved fusion. Derfor skal der også ved spaltning udformes nogle dokumenter, for at sikre selskabets kreditorer og mindretalsaktionærer, samt andre interessenter. Ligeledes, er der ved fusion, kommet nogle nye regler indenfor selskabsloven, som gør det muligt, at fravælge nogle af dokumenterne, i nogle situationer.

I forhold til generationsskifte kan fusion bruges til at omstrukturere et selskab, for dermed at opnå en bedre selskabsstruktur. Denne model kan med fordel bruges i henhold til generationsskifte, hvis far og søn har to uafhængige selskab, hvor de ønsker at sammenlægge deres driftsaktiviteter. Men fusion kan også bruges til at sammenlægge datterselskaber, eller til at lave en lodret fusion, hvor datterselskabet bliver fusioneret op i moderselskabet.

Praktiske eksempler – case

For at illustrere brugen af de gennemgåede selskabsretlige love i praksis, indeholder specialet et kapitel, hvor der er benyttet et fiktivt case selskab, Jensens Multiservice A/S, der skal gennemføre en omstrukturering med henblik på et generationsskifte. De fire praktiske eksempler gennemgår de enkelte omstruktureringsmodeller; majoritetsoverdragelse, spaltning, virksomhedsoverdragelse og fusion, i forhold til de i case selskabets opstillede scenarier. Ud fra de gennemgåede omstruktureringsmodeller, kan det konkluderes, at det er vigtigt for kapitalejerne at overveje konsekvenserne ved universalsuccession, kreditorsamtykke, og hvem vederlaget tilfalder.

Set i forhold til virksomhedsoverdragelse i den fiktive case Jensens Multiservice A/S, så har kreditorsamtykke en vigtig konsekvens for selskabet, idet der skal indhentes kreditorsamtykke fra kreditorerne. Dette kan bevirke, at nogle af kreditorerne ikke acceptere, og fordringerne skal indfries. Desuden kan der være nogle af samarbejdspartnerne, der ikke ønsker et forsat samarbejdet, og på denne måde kan ophæve deres kontrakter. Her kunne Jens og John have valgt en uegentlig fusion, således kreditorerne var underlagt universalsuccession, med mindre der i kontrakten var indlagt en klausul om, at fusion var forfaldsgrund.

Sammenfatning

På baggrund af specialet og den ovenstående konklusion, kan det konkluderes, at de selskabsretlige regler er vigtige at få afklaret, inden den endelige overdragelse fuldføres. Der er selvfølgelig, også andre vigtige forhold, som f.eks. skatteloven, der skal gennemgås. Derfor afhænger den bedste løsning af den enkelte situation, og jo tidligere generationsskiftet bliver planlagt, desto større er muligheden for at gennemfører den mest hensigtsmæssigt. Omstrukturering med henblik på generationsskifte tager tid, men en god forberedelse og planlægning giver mere fleksibilitet i tilfælde af ændringer i processen.

Litteraturliste

Artikler

<http://www.igenerationer.dk/aktuelt/boom-generationsskifter-virksomheder>

Bøger

Fode, Carsten & Munck, Noe: Valg af selskabsform & omstrukturering af selskaber, 3. udgave, 2012, Forlag: Karnov group. Side; 784, 802

Halling-Overgaard, Søren & Olesen, Birgitte Sølvkær: Generationsskifte og omstrukturering, det skatteretlige grundlag. 4. udgave, 2013, Forlag: Jurist og økonomiforbundets forlag. Side; 191, 250, 251, 658.

Schaumburg-Müller, Peer & Werlauff, Erik: Selskabsloven med kommentarer, 2. udgave, 2014, Forlag: Jurist og økonomiforbundets forlag. SL §§; 24-44, § 89, § 106, §§ 153-178, §§ 153-270. Samt side: 1107, 1108.

Werlauff, Erik: Selskabsret, 9. udgave, 2013, Forlag: Karnov group. Side; 198, 231, 233, 236, 746, 763.

Internetsider:

<http://www.hulgaardadvokater.dk/371/Stiftelse%20af%20anpartsselskab>

<https://www.spardjurs.dk/.../Vurderingsmandsudtalelse%20om%20fusion>

<https://startvaekst.virk.dk/opstart/jura/selskabsdokumenter/vedtaegter-ivs-aps-og>